VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3193. szám | 4 oldal, 20 bani | 1955, május 31, kedd

Lapunk tartalmából

— Bucsu az esti liceumtól (2. old.)
— Séta városunkban . . . (2. old.)
— Csermői Pál: Janicsárok — Elbeszélés (2. old.)
— Rádióműsor (2. old.)
— Sport (2. old.)
— Az agitációs munka tapasztalatából — Hogyan használjuk fel más vállalatok agitátor kollektiváinak pozitív tapasztalatát (3. old.)
(3. old.)
— „Egy lépés előre, két lépés hátra" — 51 évvel ezelőtt jelent meg Lenin híres műve (3. old.)
— Végetért az atomenergia békés felhasználására összehivott nemzetközi értekezlet előkészítésére alakult ENSz-tanácsadó bizottság ülésszaka (3. old.)
— A jugoszláv sajtó a belgrádi tárgyalásokról (3. old.)
— A „Právda" cikke a szovjet—jugoszláv tárgyalásokról (4. old.)
— A négy nagyhatalom kormányfőinek találkozója előtt (4. old.)
— Külpolitikai jegyzetek — Az angliai választások (4. old.)
— Jugoszláv művészek Moszkvában (4. old.)

Javitsuk meg a sajtóterjesztést

A népi hatalom éveiben sajtónk nagymértékben fejlődött. Pártunk irányitásával és támogatásával, a szovjet tapasztalatok felhasználásával sajtónk jelentős sikereket ért el a szocializmus épitése feladatainak megvalósitásáért folyó harcban. Hazánk sajtója a párt szavának hűséges tolmácsolója, szoros kapcsolatban áll a tömegekkel és hűségesen kifejezi a tömegek érdekeit, törekvéseit és ezért kivivta a tömegek szeretetét, bizalmát. Ez tükröződik a központi és helyi ujságok példányszámaiban is, amely elérte a közel 5 és félmilliós számot. Egyedül a „Scînteia" példányszáma jóval nagyobb, mint a polgári-földesuri Románia valamennyi ujságának példányszáma volt.

Ugyanakkor pártunk nagy figyelmet fordit arra, hogy milyen módon történik a sajtóterjesztés. Ujságjainknak pontos időben kell megérkezniök a legtávolabb fekvő helységekbe is.

Tartományunkban a sajtóterjesztés és az előfizetés gyüjtés terén jelentős megvalósitások történtek. A PTTR tartományi igazgatósága a sajtóterjesztő szolgálat utján az utóbbi időben egész sor szervezeti intézkedést foganatositott, amely megerősitette a terjesztés munkájában foglalkoztatott dolgozók személyi felelősségérzetét. Ennek eredményeképpen a PTTR tartományi igazgatósága az első negyedévben a harmadik helyre került országos viszonylatban. Az utóbbi időben növekedett a „Scînteia tineretului", a „Flacăra rosie", a „Vörös Lobogó", a „Scînteia pionierului", a „Romînia liberă" és más lapok példányszáma. Ugyancsak a munka jobb megszervezése eredményeképpen Aradváros és a rajon, valamint Lipparajon sajtóterjesztési osztályai élre kerültek az előfizetésgyüjtésben. Oană Ioan, Osvat Gheorghe, a kovaszinci és kürtösi postafőnökök, ~~valamint a csanádi,~~ mácsai, perjámosi és sok más község postafőnöke megértette, hogy milyen jelentős politikai munka a sajtóterjesztés és éppen ezért nagy lelkesedéssel gyüjtötték az előfizetéseket és végezték a sajtóterjesztés munkáját. Floarea Anghelina mácsai kézbesitő nagy bizalomnak örvend az előfizetők körében, mert az ujságokat mindenkor pontosan kézbesiti. Rendszeresen foglalkozik az ujságelőfizetések kérdésével is és ennek eredményeképpen sikerült nagyszámu előfizetőt gyüjtenie a különböző ujságokra és folyóiratokra. Hasonló sikereket értek el munkájukban Leuca Petru, Maris Nicolae (Arad 1), Schillinger Teréz (Szentanna), Hügel István (Nagyősz) postások és Horváth István önkéntes lapterjesztő („G. Dimitrov"-gyár), valamint sokan mások.

A jelenlegi időszakban fokozott munkát fejt ki a tartományi sajtóterjesztő szolgálat azért, hogy biztositsa a nyári szünidőre az ifjak és a gyermekek előfizetését. Ott, ahol a pártszervezetek, az IMSz-alapszervezetek és az iskolák igazgatóságai megfelelő fontosságot tulajdonitottak ennek a kérdésnek, jó eredményeket értek el. Igy például Nagyszentmiklósrajonban a sajtóterjesztő osztály a tanügyi osztállyal együttműködve idejében intézkedett, hogy a nyári szünidőre megszervezze az előfizetéseket. Ezzel kapcsolatban jó eredményeket értek el az aradi 2. számu leányközépiskolában, az 5. számu és az ujaradi elemi iskolákban és másutt. Azonban nem mindenütt biztositották az ifjuság és a gyermekek számára a nyári szünidőre az előfizetéseket. Az 1. számu fiuiskolában, a tanitóképzőben, a CFR szakmai iskolában és másutt ezt a kérdést elhanyagolták.

Tartományunkban a sajtóterjesztés terén még más hibák is megnyilvánulnak, ezeket késedelem nélkül fel kell számolni. Egyes rajonokban, mint Borosjenő- és Gurahonczrajonokban nem követik megfelelő módon, hogy milyen mértékben teljesitik az előfizetésre vonatkozó tervet. Egyes sajtótermékek, mint az „Agricultura nouă", az „Albina" és mások előfizetőiknek száma kisebb a lehetőségeknél. Roman Dionisie elvtárs, a Borosjenő—Gurahonc rajoni PTTR főnöke nem követte megfelelően a sajtóterjesztés munkáját. E kérdés iránti közömbösség megmutatkozik a posta más dolgozójánál is.

Egyes postahivatalokban, mint például a pécskai (postafőnök Ardelean Simion), Arad V.-Gáj (postafőnök Serban Petru) érdektelenséget mutatnak a sajtóterjesztés munkája iránt. Ugyanezek a komoly hibák megmutatkoznak a sofronyai, igrisi, aliosi és a kisjenői, valamint más postahivataloknál is.

Tartományunk egész sor községében és falujában az ujságok két-három napi késéssel kerülnek az olvasók kezébe.

Számos előfizető levélben fordult a helyi pártsajtóhoz, amelyben feltárták egyes postahivatalok megengedhetetlen hibáit. Hateganu elvtárs Nagyszentmiklósról például a következőket irta: „Miután messze lakom a várostól, magam megyek a postára az ujságokért, amelyekre előfizetek, de a május 9—15 közötti héten nem kaptam csak egyetlen egy ujságot, a május 14-it..." Hasonló esetek történnek a körösrajoni Avram Iancu községben, valamint Borosjenő és más rajonok több postahivatalánál.

Baba Veche községbe és Pordeanu, valamint Keresztur nagyszentmiklósrajoni falvakba az ujságok csak akkor érkeznek meg, ha valaki Keglevicsre utazik és jóakaratulag elviszi az ujságokat a sajtóterjesztési kirendeltségekhez. Ennek következtében az előfizetők hetekig nem kapnak ujságot. Bár Mihailescu Gheorghe elvtárs, a rajoni PTTR főnöke, valamint Rebegilă Dumitru osztályfőnököt a „Flacăra Rosie" február 16-i számában megbirálta a fenti hibákért, még a mai napig sem intézkedtek, hogy a hibákat felszámolják.

Komoly hibák mutatkoznak meg a sajtóterjesztésben Arad egész sor üzemében is. A „G. Dimitrov" és a „November 7"-gyárakban, valamint más vállalatnál és intézménynél nem biztositják azt, hogy a lapokat aznap osszák ki, hanem egy nap késéssel történik a lapelosztás.

A pártalapszervezetek, a postahivatalok, a rajoni sajtószolgálat, valamint a rajoni és községi postahivatalok dolgozói előtt világosan kell állnia annak a feladatnak, hogy az ujságok pontos szétosztása rendkivül fontos kérdés. Hibák vannak a kioszkokban történő ujságeladásoknál is, ugyanis ezekre a helyekre többször későn érkeznek az ujságok. E hiba megszüntetéséért a tartományi sajtószolgálat nem foganatositott megfelelő intézkedéseket.

A sajtóterjesztésben előforduló hibák miatt elégedetlenek a dolgozók. Egyes postafőnökök, valamint a sajtóterjesztő szolgálat több dolgozója bürokratikusan és megfelelő felelősségérzet nélkül kezeli a sajtóelosztás kérdését.

Többször előfordult, hogy a rajoni sajtószolgálatok egyes dolgozói a terepmunkájukat egyszerü látogatásnak tekintik, anélkül, hogy a postahivataloknál előforduló hibákat gyakorlati segitséggel szüntetnék meg. Igy dolgoznak például Ratiu Ioan aradrajoni előfizető-gyüjtő, Mihuta Ilie Körösrajonból és még mások.

Most, amikor a mezőgazdaság dolgozói előtt rendkivül fontos feladatok állanak, különös figyelmet kell forditani a falvakon történő sajtóterjesztési munkára. Nem szabad elfelejteniök, hogy a falura küldött ujságok és folyóiratok komoly hozzájárulást jelentenek a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megerősitéséhez, valamint ahhoz, hogy mozgósitsák a dolgozó parasztságot a bőséges termés elérésére, valamint a mezőgazdaság szocialista átalakitására.

(Folytatása a 4-ik oldalon.)

A Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése külügyi bizottságának ülése

A Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének külügyi bizottsága május 28-án ülést tartott. Simion Bughici elvtárs, külügyminiszter beszámolt a varsói értekezleten részvevő nyolc állam között megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződésről.

A bizottság megvitatta és egyhangulag jóváhagyta a Varsóban megkötött barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződést és elhatározta, hogy ajánlja a Nagy Nemzetgyülésnek a szerződés ratifikálását.

Van mit megvédenünk

Gyülölöm a háborut, mert láttam a szenvedést, amelyet az embereknek okoz. A második világháboru idején az imperializmus fenevadjai sok hozzámtartozót pusztitottak el Auschwitzban. Gyülölöm mindazokat, akik ujabb mészárlást akarnak előkészíteni a békés emberek ellen.

Nem gyülölheti azonban a háboru furiáit az, aki nem fordul szive teljes melegével mindazok felé, akik meg akarják védeni az emberiséget a háboru borzalmaitól. Ezért köszöntöm én is örömmel a nyolc állam Varsóban megkötött szövetségét, A Varsóban aláirt barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási szerződés, a hatszázmilliós Kinai Népköztársaság támogatásával a béke és biztonság olyan sziklafalát képezi, amelyen megtörnek az agresszió hullámai.

Ha csupán az egészségügy terén elért vivmányainkat tekintem, ha a számtalan bölcsődére, csecsemő- és anyavédelmi intézményeinkre, korszerü kórházainkra, öntudatos egészségügyi dolgozóinknak a nép egészségvédelmében kifejtett áldozatkész tevékenységére gondolok, megszilárdul bennem a meggyőződés, hogy nagyon sok megvédeni valónk van, amit meg is fogunk védeni.

Az imperialisták rabláncán sinylődő Romániában annak idején csak a nagypénzü emberek részesülhettek megfelelő gyógykezelésben. Emlékezzünk vissza az akkori elhanyagolt, elmaradt állapotban lévő kórházakra, amelyekben a betegekkel foglakozó orvosok alig részesültek támogatásban az állam részéről. Emlékezzünk vissza, milyen élelmezésben részesültek a betegek, amikor lelkiismeretlen emberekre bizták a kórházak ellátását és nyomban megértjük, miért kell nekünk, orvosoknak is, minden erőnket megfeszitve harcolnunk azért, hogy meghiusitsuk az imperialisták tervét, akik ilyen „szabadságot" szánnának az uj életre ébredt felszabadult népeknek.

Valamennyi becsületes orvos nevében is vállalom, hogy még fokozottabb munkával harcolunk a dolgozók egészségének védelméért. Mindennapi munkánkkal arra törekszünk, hogy kezeltjeink minél előbb térhessenek vissza gyógyultan a munka mezejére s ezzel növeljük hazánk védelmi erejét.

Dr. Rozenberg Zoltán,
az egyesitett kórházak igazgatója.

Uj gépeket kaptak

A szentannai gép- és traktorállomás dolgozói a tavasszal számos uj traktort s egyéb mezőgazdasági felszerelést kaptak, amely jelentős segitségükre volt a tavaszi kampányban. Ilyen uj mezőgazdasági felszerelés a sztálinvárosi „Ernst Thälmann" traktorgyárban készült KDP tipusu traktor, amelyet a kapásnövények géppel való növényápolásánál alkalmaznak. Ebből nyolc érkezett a gépállomásra. Ezenkivül az „S 4" tipusu szovjet magánjáró aratócséplőgépből 5, a szintén szovjet „U 2" szovjet Universal traktorból 2, mig tárcsából 3-at kaptak.

A kapott gépek segitségével a szentannai gép- és traktorállomás dolgozói most vetettek legelőször kukoricát négyzetesen. Ugyancsak uj szovjet traktorok segitségével tavaszi kampánytervüket 103 százalékban váltották valóra.

Szakképesités a munkahelyen

A „December 30"-gyárban nagy figyelmet forditanak a dolgozók szakképesitésére.

Képünkön Bordás Erzsébet fonónő látható, aki a munkahelyen szakképesiti Ciupe Maria fiatal munkásnőt.

A nemzetközi gyermeknap előtt

Ünnepi müszak

A TEBA-gyár dolgozói, anyák, apák s az ifjak egyforma örömmel készülnek a nemzetközi gyermeknap megünneplésére. Május 26-án, az ünnepi müszak napján igyekeztek munkájuk legjavát adni. Szinte percről-percre változtak az eredmények s más és más tört az élre. A szocialista versenyben soknak sikerült igen szép eredményt elérnie.

A fonók közül Babonea Victoria 29,2, Tifrea Rodica 29,1, Porcar Florica 25 százalékos tervtulteljesitéssel tünt ki.

A szövődében a Gartner Gáspár mester által vezetett 1. számu brigád neve került fel először a táblára: 15 százalékos tervtulteljesitést ért el. Nem sokkal maradtak mögötte a békebrigád tagjai sem, akik Sipos Antal brigádvezetővel az élen 14,1 százalékkal haladták tul tervüket. A szövők közül egyénenként Csik Rozália, Sand Bernát, Reisz Katalin, Mihai Florica és Drauț Rozalia tüntek ki.

Az előkészitő osztályon is sok szép eredmény született. Diaconu Ana például 75 százalékkal haladta tul tervét, Scalco Adela 55, Klein Mária 43, Putin Livia 68, Schmidt Olga 66,8 százalékkal.

Hasonló jó eredményt értek el a kikészitő és a hulladékanyag feldolgozó osztály dolgozói is. A hulladékanyag feldolgozó osztályon például a szabók 55,5, a gépen dolgozók 112, mig a kézimunkások 108 százalékkal haladták tul napi tervfeladatukat.

Popper Jenő,
levelező

Mesedélután

Május 27-én az „Orosz Könyv" könyvüzletbe csapatosan érkeztek a 2-es és 3-as számu hétosztályos iskola tanulói. Kicsinyek és nagyobbak egyforma érdeklődéssel várták a mesedélután kezdetét, amelyet a gyermeknap tiszteletére rendeztek.

A mesemondó Munteanu Livia, az „Oțelul" napközi otthonának óvónője volt, aki érdekesen mondotta el a „Mielusa de alune" cimü kis történetet. Az elbeszélés végeztével a gyermekek örömmel vették körül Munteanu Liviát s afelől kérdezősködtek, mikor mesél még nekik. Hazafelé menet is a délután hallott történetről beszélgettek.

Gyermekeink boldog jövőjéért

Választhattak-e szebb napot az emberiség legdrágább kincsének, a gyermekek megünneplésére, mint junius 1-ét, amikorra a tavasz már teljes pompájában kibontakozott, a természet megujhodott, hogy mindent zöldbe és virágba boritson. Mily fenségesen jelképezi a megujhodást a tavasz, a rügyfakadás, egy anya keblén ujszülött gyermekével. Az uj emberpalánta a jövő záloga, a napfényes közeljövőjéé, a szocializmusé, amely védi és oltalmazza az életet minden vonatkozásban, az anyát és gyermekét.

Joggal állitom ezt én, három gyermek anyja, mert saját családom körében éreztem azt a szerető gondoskodást, amellyel pártunk és kormányunk a gyermeket körülveszi és nevelésüket biztositja.

Legnagyobb fiam az ARTEX szabóipari termelőszövetkezet dolgozója volt. Az esti tanfolyamon befejezte a középiskolát, s most népköztársaságunk tisztiiskolájának növendéke. Második fiam a szakiskola elvégzése után a „G. Dimitrov" gyárba került, vasesztergályos. Ott esti tanfolyamon a rádiószerelésben szakképesitik. Rádiómérnök szeretne lenni. Kisleányom csupán hat éves. Az „Elena Pavel" napközi otthonban második otthonra talált s igy férjem és én nyugodtan dolgozhatunk.

Milyen vágyai lehetnek még egy anyának, amikor pártunk és kormányunk máris valóra váltotta minden óhajunkat. Gyermekeink jövője nem okoz gondot, hisz a tanulnivágyók előtt nyitva áll az ut. Kormányunk ösztöndijakkal segiti a tehetségeseket és szorgalmasakat.

Járjuk gondolatban végig a szülőotthonokat, bölcsődéket, napköziotthonokat. Robogjunk mi is a gyermekkacajtól hangos vonatokkal, amelyek a nyaralóotthonok felé száguldanak kicsinyeinkkel. S mindez a gyermekért való gondoskodás tükörképe, amelyet pártunknak és kormányunknak köszönhetünk, s amelyet nekünk, szülőknek lelkiismeretes munkával kell viszonoznunk.

A nemzetközi gyermeknap a mi ünnepünk is. E napon ujitsuk meg fogadalmunkat, amelyet nemrégen aláirásunkkal is megpecsételtünk: munkánkkal még erőteljesebben harcolunk a béke megvédéséért, gyermekeink boldog jövőjéért.

Szabó Erzsébet,
a 2. számu öregek otthonának dolgozója.

Előkészületek Varjason

Varjas község dolgozói is örömmel készülnek a nemzetközi gyermeknap megünneplésére. A gyermeknap előkészitésével a nőbizottság tagjai foglalkoznak, de a munka megszervezésében nagy segitséget nyujt számukra a néptanács végrehajtó bizottsága is. Közösen elhatározták, hogy e nap tiszteletére tisztasági versenyt rendeznek a községben, fotomontázsokon szemléltetik a szovjet gyermekek életmódját.

A gyermeknapon a négy óvoda és a napközi otthon kicsinyei szórakoztatják majd szüleiket, valamint a község lakóit. Ezalkalomból mind a 140 gyermek a nőküldöttek által készitett játékruhácskákba öltözik. A müsor befejezése után pedig cukorkát is kapnak ajándékba a gyerekek.

Luchi Angela,
levelező.

Brigád alakult

A „December 30"-gyár Hackingszövődéjében május 24-én a nemzetközi gyermeknap tiszteletére brigád alakult mindhárom váltásban. A brigád tagjai másnap, május 25-én ünnepi müszakot rendeztek, hogy a gyermekek napját szép termelési eredménnyel köszöntsék.

Az ünnepi müszakon a „C"-váltásban Reinholtz Anna 121, Kilzheimer Erzsébet 121 százalékos normateljesitéssel, mig az „A"-váltásban Wolf Katalin 120, Messer Mária 119, Binder Teréz 117 százalékos normateljesitéssel tünt ki.

Farkas Eugenia,
levelező

Hazánk minden tájáról

Tökéletesitették gépeiket

A fővárosi „Donca Simo" textilgyárban május elseje után sem lankadt a szocialista verseny lendülete. A gyár munkaközössége május elején teljesitette ötéves tervét. A siker most még szebb eredményekre ösztönzi a gyár dolgozóit. A gyár szövőnői megfogadták, hogy az év végéig többezer méter szövöttárut termelnek terven felül.

Az ötéves terv teljesitése során szerzett tapasztalataik a szövőgépek tökéletesitésében, a gépek teljes kihasználásában és a munkások szakképzettségének emelésében széleskörü lehetőségeket nyujtanak a gyár kollektivájának. A gyárban az utóbbi időben 285 szövőgépnél növelték a fordulatszámot s ennek eredményeként a termelékenység áprilisban 43 százalékkal magasabb volt, mint 1950 áprilisában. Több mint 3200 szövőgépnél számos müszaki tökéletesitést végeztek, ami lehetővé tette, hogy szélesebb anyagokat szőjenek. A fehéritett vászon például 70 centiméter helyett most 75 centiméter szélességü, a zefirt pedig, amelyet az ötéves terv elején 80 centiméter szélességben készitettek, most 90—95 centiméter szélesre szövik.

Ujabb munkáslakások épültek

Nagyvárad tartományban — akárcsak az ország minden részén — évről-évre ujabb lakások és tömbházak épülnek a munkások számára.

A derna-tatarosi szénmedencében legutóbb több mint száz bányászcsalád költözött uj lakásba. Rövidesen még 75 családnak adnak át korszerü, kényelmes lakást.

A Prodaliment kombinát, a Prodavicola vállalat és a szalontai állami gazdaság dolgozói 25 lakást kaptak, a telegdi Iprofil és az élesdrajoni Brátka bánya 26 munkáslakást épitett. A nagyváradi Dimitrov termelő kombinát, a Metalochimica, a Transilvania vállalat, a Sinteza és más vállalatok 40 uj lakást adtak át munkásaiknak.

A termelékenység növeléséért

A temesvári Electromotor gyárban nagy fontosságot tulajdonitanak a termelés növelésében az ujitásoknak és észszerüsitéseknek. Az ujitások alkalmazásával megkönnyitik a nehéz testi munkát, emelkedik a termelékenység, csökken az egyes gyártmányok önköltsége. Az elért megtakaritásokat idejében kiszámitják és az ujitó már előre tudja, mennyit takarit meg az üzem az ujitás révén, ugyanakkor ő mennyi ujitási prémiumot kap. Igy például a köralaku fémrészek csiszolásánál Vörös János és Popovici Alexandra egy olyan szerkezetet készitett, ami ezt a müveletet részben automatizálja. Ezzel az ujitással 7093 lej megtakaritást lehet elérni.

Váci János ujitásáért, amellyel a lyukasztó matricákon végzett uj megoldással, a gratárrezsó készitésénél egyes munkálatokat megkönnyitett, 1190 lej ujitási prémiumot kapott.

Kapálják a krumplit és a kukoricát

Az értkörtvélyesi (Székelyhid rajon) dolgozó parasztok nagy lendülettel végzik a növények ápolását. A kedvező időjárás minden óráját a határban töltik, hogy idejében végezhessenek a növények gondozásával.

A mezei munkák élén a község kollektivistái haladnak, akik burgonyájukat, takarmányrépájukat, valamint a szoja babot, borsót és káposztát megkapálták.

Az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok több mint husz hektár burgonyát és ugyanennyi kukoricát kapáltak meg.

—O—

Gondozzák a növényeket

A simándi kollektivisták a gabonafélék gondozása mellett nagy gondot forditanak az ipari növényekre is. Még a cukorrépa vetésének megkezdése előtt elhatározták, ugy müvelik meg a földet, hogy hektáronként 30.000 kiló termést takaritthassanak be. Eddig a cukorrépával bevetett 12 hektár területet már kétszer kapálták meg s az elkövetkezendő napokban fognak hozzá a harmadszori kapáláshoz.

Mivel a kollektiv gazdaságban a növényápolási munkák előrehaladottak, az egyik nap 40 kollektivista az ISLIF vállalatnak segitett a bab megkapálásában.

Bucsu az esti liceumtól

Május 25-én, az utolsó iskolanapon, ünnepélyes évzáróra készültek a magyar vegyes liceum esti iskolájának végzettjei. Már jóval az órák megkezdése előtt gyülekeztek a tanulók, ünnepi gonddal öltözötten, örömteli megilletődöttség kifejezésével arcukon.

Bus András, a X-ik osztály egyik jeles tanulója, jóelőre beül a padba, hogy emlékeibe mélyedve bucsuzzon az iskolától, amely gyermekkori álmait váltotta valóra és annyi tudással, ismerettel gazdagitotta őt. Bus András családos ember, a „Precizia" vállalat dolgozója. Földnélküli szegény paraszt szülők gyermeke. Heten voltak testvérek s a négy osztály elvégzése után hiába kérte szüleit: tegyenek valamit, hogy tovább tanulhasson. Hiába volt minden, a napszámból nem tellett városi iskolára. Teltek az évek, 1950-ben megnősült és Aradra költözött. Amint tudomást szerzett az esti iskolák létezéséről, elhatározta, hogy pótolja az elmulasztottakat.

Trendler Terézia bármilyen jó tanuló volt is, kénytelen volt a négy középiskola elvégzése után kimaradni az iskolából. A „Iosif Rangheț" gyárban dolgozott, amikor kihirdették az esti iskolába való beiratkozás határidejét. Azonnal jelentkezett. Most az oxigéngyár dolgozója. Reméli, hogy sikerülni fog egyetemi végzettséget szereznie, matematika és fizika szakra készül.

Vizante Erzsébet szinte mámoros az örömtől:

— Egyetemre akarok menni — mondja lelkesen —, mert ugy érzem, még sokat kell tanulnom és fejlődnöm, hogy megháláljhassam . . ., hogy visszaadhasak valamit abból, amit kaptam.

Szeme a távolba néz. A székelyföldi kis falut látja, ahonnan elindult, otthonát, ahol sokszor hétszámra nem volt kenyér az asztalon. Hogy is gondolhatott tanulásra. De mégis... az elemi iskola elvégzése után tanitónője magával vitte a városba. Tanitgatta s ezért dolgoztatta. Később szolgálatba ment s igy végezte el magánuton a második, majd a harmadik osztályt. Munkaadói kevés szabad időt hagytak számára, szerencsére azonban könnyen tanult. A negyedik osztály anyaga több román nyelvtudást igényelt és e körül nehézségei támadtak. Ezért Bukarestbe ment szolgálatba, hogy az állam nyelvét tökéletesen elsajátitsa. Sikerrel tette le a vizsgát, majd hazatért falujába, ahol a járásnál, később a rajoni néptanácsnál kapott hivatalt. Két éven át, mint szociális gondozónő működött, miután képesitő tanfolyamot végzett. Egyik kiküldetése alkalmával Aradon járt s itt hallott az esti iskolákról. Tanulási vágya mindennél erősebb volt. Aradra költözött, csakhogy tanulhasson.

Bár időközben férjhez ment, tanulmányait nem szakitotta meg, csupán kisleánya születésekor hiányzott három hétig az iskolából.

Lassanként gyülekeznek a vendégek, az elmult iskolaév végzettjei, akik eljöttek, hogy ujból átéljék az ünnepélyes bucsut. Itt van a multévi X-ik osztály tiszta jeles tanulója, Ruttkay Mária, a könyvterjesztő vállalat központjának könyvelője, a kolozsvári Bolyai Egyetem levelezőhallgatója. Kitartásra, továbbtanulásra buzditja a most végzetteket.

A IX. osztály tanulói is belátogatnak az ünnepeltekhez. Rostás István, a népzenészből képzett zenetanár, a filharmónia hegedüse, az esti iskola tanulójává vált. Most végzi a IX. osztályt és sokrétü elfoglaltsága mellett is kitartóan tanul.

— Megvallom — mondja Rostás István — egyszer már majdnem kimaradtam az iskolából. Nehézségeim támadtak, elvesztettem kitartásomat. De akkor Gnandt János tanár elvtárs beszélgetésre hivott engem és magam sem tudom, hogy történt, önként adtam becsületszavamat, hogy kitartok és leteszem az érettségi vizsgát.

Mindegyikük tud valami szépet, kiemelőt mondani a tanárok segitő készségéről. Urbán József osztályfőnök, Gnandt János igazgatóhelyettes, Sántha Alajos, Kapostyák József és Blendea Anna tanárok minden lehetőt elkövettek a munka után iskolát végző tanulók nehézségeinek megkönnyitésére.

Megkezdődnek az órák. Komolyan, figyelmesen ülnek a tanulók helyükön, csupán a virágfüzérrel övezett tábla sejtteti, hogy ezek az utolsó tanórák.

Félnyolckor megszólal a csengő. Hangja vidáman hangzik a folyosókon és megdobogtatja a sziveket. Fürge ujjak friss virágfüzérekkel övezik a padokat s a dobogón álló tanári asztalt. A IX. osztály tanulói közrefogják a X. osztály végzettjeit és a feldiszitett terembe vezetik őket. Ide gyülnek a többi esti iskolások is, a terem zsufolásig megtelik.

Schön István igazgató a tantestület nevében meleg szavakkal méltatja a párt és a kormány gondoskodásának jelentőségét és a dolgozó tanulók erőfeszitéseit. Sok sikert és szerencsét kiván az iskola 1954—55. évi végzettjeinek és példaként állitja őket az alsóbb osztályok tanulói elé.

Gnandt János helyettes igazgató beszédében összehasonlitást tesz a ma végzett 17 évesek és az esti iskola dolgozó, nagyrészt családfenntartó tanulói között. Ismerteti menynyire szivén hordozza pártunk és népi demokratikus kormányzatunk az esti iskolák — a munkásosztály iskoláinak — létezését és sikerét. Évről-évre uj, előnyös intézkedések történnek; ez évben már tandijmentesek az esti iskola növendékei és 20 napi fizetett szabadságot élveznek a vizsgák idejére.

Bus András a X. osztály végzettjei nevében szólalt fel. Méltatta a tanárok lelkiismeretes, lelkes segitségét s hogy soha nem feledkeztek meg arról, hogy a tanulók kenyérkereseti munkát végeznek. Háláját fejezi ki az esti iskolák által nyujtott tanulási lehetőségért.

Végül Koppauer József, a IX. osztály tanulója bucsuztatta tanuló társait, kihangsulyozva, hogy az itt nyert tudást munkájuk tökéletesitésére használják fel, s legyenek öntudatos harcosai a békének.

Az ünnepség befejezése után még sokáig bucsuzkodtak a tanulók egymástól s a magyar vegyes liceum virágdiszes falaitól, amelyek között annyi hasznos tudással gazdagodtak, azután elindultak, hogy — mint Vizante Erzsébet mondotta — „visszaadjanak valamit abból, amit itt kaptak".

Helmer Olga

Séta városunkban...

Minden évnek ebben a szakaszában benépesül a Marospart, a park. Az emberek igyekeznek szabadidejüket a parkokban, a Marosparton, a szabadban tölteni, ahol az üdezöld pázsit, a lombosodó fák, a meleg napsugár megfelelő környezetet nyujt a pihenésre.

A néptanácsok városrendészeti és épitészeti osztályán azért dolgoznak, hogy megteremtsék a megfelelő körülményeket a dolgozók pihenésére, szórakozására. Az Eminescu park rendezését nemrég kezdték el. A marosparti sétány is uj képet kap a strand melletti szakaszán. Ülő-pihenőhelyet épitettek, amelyet majd különböző virágtartókkal diszitenek.

A strand megnyitása is már közeledik. Egész sor uj kőből épitett kabin várja a fürdőzőket. A régi kabinok helyére ezentul évről-évre ujak kerülnek.

A marosparti sétányról letérve, utunk a Kulturpalota mellett vezet el. Javitása befejezés felé közeledik, már az utolsó simitásokat végzik.

De nézzük, milyen változások történnek a város szivében. Ezeknek a változásoknak legnagyobb része még csak terv, de a közeljövőben valósággá válnak. Két uj étterem létesül, egyik a volt Vadászkürt helyiségében, a másik a Horea utca sarkán. Ezzel egyidőben folytatják a szinház átalakitását is.

Lakóházak is épülnek a marosparti negyedben, a „Libertatea" gyár cipőrészlegének szomszédságában. Másik két lakóház épitését is rövidesen megkezdik az autóállomás közelében.

A „December 30" gyárral szemközti téren piacot létesitenek eladó bódékkal. Rövidesen befejezik a gáji villamos második sinpárjának épitését is.

Városunk tehát minden évben szépül, fejlődik. Lehetőséget nyujt pihenésre, szórakozásra, kedvessé válik lakosainak és vendégeinek egyaránt.

R. É.

Rádióműsor

Kedd, május 31.

BUKAREST I.: 5.02: Hirek. 5.22: Dalok. 5.30: Falurádió. 5.43: Nelu Stan hegedül. 6: A „Scinteia" vezércikke. 6.15: Könnyüzene. 6.35: Rádióujság. 6.45: „Jó reggelt gyerekek". 7.25: Román népzene. 8.05: Központi lapok szemléje. 8.10: Orosz operarészletek. 8.45: Lapszemle. 9.15: Esztrád-muzsika. 10.15: Szimfonikus hangverseny. 11.01: A kolozsvári „Infrățirea" népi zenekar játszik. 11.25: Igor Brezrodnij szovjet hegedümüvész játszik. 11.50: A népek zenéjéből. 12.15: Zene. 12.55: Román szimfonikus hangverseny. 15.30: Hirek. 15.35: Katonadalok. 16: Könnyüzene. 16.45: Eduard Caudella: Énekhangverseny. 17.30: Hirek. 17.48: Dalok. 19: Kivánsághangverseny. 19.40: A hét dala. 19.55: Hirek. 20.15: Operazene. 20.45: Falurádió. 21.55: Gh. Cucu dalaiból. 22.30: Könnyüzene. 23: Rádióujság.

BUKAREST II.: 14.30: Miről ir a „Scinteia". 14.40: Könnyüzene. 15: Hirek. 15.05: Operaáriák. 15.30: Szovjet népzene. 16: Rádióujság. 16.15: Anatol Vieru és Vasile Timis dalaiból. 17.30: Boccherini: III. C-dur szimfonia. 18: Kivánsághangverseny. 19: Operarészletek. 19.30: Zene. 20: Rádióujság. 20.45: Dalok a Német Demokratikus Köztársaságból. 21: Zene. 21.30: Ioana Radu románcokat énekel. 21.45: Külpolitikai jegyzetek. 22: Rádióujság. 22.20: Kamarazene est. 23.20: Román népzene. 23.45: Operettzene. 0.14: Beethoven: II. szimfonia.

BUDAPEST (KOSSUTH): 4.30: Hirek. 4.40—8.22: Reggeli zenés müsor. 8.30: Lakatos Vince és zenekara játszik. 9: Indulók. 9.15: Utörő hiradó. 9.40: Lánc... lánc... A gyermekrádió müsora. 10: Hirek. Lapszemle. 10.10: A könnyüzene kedvelőinek. 11: Nők negyedórája. 11.15: Délelőtti hangverseny. 11.30: Az Állami Tüzoltóság Központi Zenekara játszik. 11.50: Vérbosszu. Elbeszélés. 12: Hirek. 12.10: Vidám magyar népdalok. 13: Könnyü hangszer szólók. 13.30: Népszerü régi operettek. 14: Hirek. Közérdekü közlemények. 14.25: Hangverseny gyermekeknek. 15: Verdi operáiból. 16: 1927-ben történt. Rádiójáték. 16.40: Szovjet dalok. 17: Hirek. 17.10: Válaszolunk hallgatóinknak. 17.30: Sziv küldi szivnek. 18: A gépmühely. Riportmüsor. 18.25: Magyar népdalok... 18.55: Pillantás a nagyvilágba. 19: A könyvnap könyvel. 19.30: Tánczene. 20: Esti hiradó. 20.20: Legujabb lemezeinkből. 22.00: Hirek. 22.15: Helyszini közvetités a Magyarország—Szovjetunió sakkcsapatmérkőzésről. 22.20: A magyar rádió népzenekara játszik. 23: A rádiózenekar müvészeinek hangversenye. 23.47: Mozart: D-dur szerenád. 24: Hirek. 0.10: Szerelmi népdalok.

BUDAPEST (PETŐFI): 6.30: Jó reggelt, gyerekek. 6.50: Szól a harmonika... 7-től azonos a Kossuth-rádió müsorával. 14: Népek dalai és kórusai. 15: Vidám félóra. 15.30: Kiscsákó. Felolvasás. 16: Kamarazene. 16.30: „Végig a Tiszán". Magyar népi muzsika. 17.30: A német munkásosztály a német militarizmus ellen. Előadás. 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. 19: Gounod: Faust. Operaelőadás. 22.10: Zenekari hangverseny.

SPORT

Döntetlenül végződött az első idei válogatott mérkőzés

RNK— Lengyel NK 2:2 (1:0)

Bukarestben csaknem 100.000 néző előtt, esős időben játszották le az első idei válogatott mérkőzést, amely szinvonalas küzdelem után döntetlen eredményt hozott. Az első félidőben a román csapat támadott többet, szünet után is, — bár ekkor kiegyenlitettebb a játék — inkább a román csapat csatárai tanyáztak többet az ellenfél térfelén. A lengyelek azonban jól kihasználták a román védelem megtorpanását és alig 2 perc leforgása alatt két gólt lőttek Toma hálójába.

N. Balakin szovjet játékvezető sipjelére igy állt fel a két csapat:

RNK: Toma — Zavoda II, Androvits, Szökő — Calinoiu, Peretz — Suciu, Nicusor, Ozon, Georgescu, Suru.

Lengyel NK: Szminkovyak — Mashelli, Korynt, Wozniak — Szuszcyk, Zientara — Kenny, Brychczy, Cieslik, Pohl, Baskiewicz.

Nagy iramban indul el a játék és a román csapat veszélyes támadást vezet, azonban Ozon lövését védi a kapus. A 10. percben mégis vezetéshez jut a román együttes: Georgescu átadásával Suru lefut és beadását Ozon a hálóba küldi (1:0). Továbbra is az RNK csapata támad, de a lövések rendre kapu mellé, vagy fölé kerülnek; sok támadást pedig a kitűnően védő lengyel kapus tesz ártalmatlanná.

Szünet után sem sokat változik a játék képe: Szminkovyak kapus a II. percben Ozon lövését védi, majd Ozon, később pedig Suru lábáról szedi le a labdát. A 20. és 22. percben a lengyelek ügyesen kihasználják a román védelem megtorpanását és előbb a kapufáról kerül Toma hálójába a labda, majd Cieslik lövésével szemben tehetetlen a román csapat kapusa (1:2).

A gyors lengyel gólokat fergeteges román támadások követik, amelyek a 31. percben eredményt hoznak: Ozon lövése lepattan, Georgescu lövése azonban már védhetetlen (2:2). Ozon hagy még ki egy nagy helyzetet és vége az izgalmas küzdelemnek.

A mezőny legjobbja a lengyel csapat kapusa, de Mashelli, Korynt, Zientara és Cieslik is kitüntek a vendégcsapatból. A román válogatottban Zavoda II, Androvits, Peretz, Ozon és Georgescu a legjobbak. A játékvezető kifogástalanul biráskodott.

Lelkes játékkal győzött az aradi Metalul

Metalul—Flacăra Medgyes 3:0 (1:0)

Vasárnap délután került sor a „December 30" stadionban az aradi Metalul és a medgyesi Flacara közötti B-ligás labdarugó bajnoki mérkőzésre.

Az aradi csapat a mérkőzés első percétől kezdve lelkesen harcolt és csatárai sokat kezdeményeztek az ellenfél kapuja előtt. Az első félidőben azonban csak egyszer végződtek gollal az aradiak támadásai, amikor is egy tetszetős labdaadogatás végén Popa Mircea juttatta hálóba a labdát. (1:0). A játékidőnek ebben a részében Voicu, Negru és Juhász hagytak ki egy-egy gólhelyzetet és igy a félidő végéig az eredmény nem változott. A második félidőben az aradi együttes sokkal jobban szőtte támadásait és a kinálkozó helyzeteket is eredményesen használta ki. Negru két gólja hozta meg a második félidő eredményét és igy végül az aradi együttes kitünő, lelkes játékkal 3:0 arányban győzött a gyengén játszó medgyesi együttes ellen. Az aradi csapatból Katranics, Jäger, Sasu, Negru és Juhász tünt ki, mig a medgyesi csapat legjobbjai Diaconu, Moldoveanu, Filip és Orosz. A két csapat a következő összeállitásban lépett pályára: Metalul: Katranics — Uji, Jäger, Soliu — Sasu, Voicu — Moldoveanu, Juhász, Negru, Renich, Popa M. Medgyesi Flacara: Dumitran — Luca, Diaconu, Szeles — Moldoveanu, Langa — Dragol, Pápai, Filip, Orosz, Binder.

Néhány sorban

Az országos asztalitenisz csapatbajnoki verseny során a bukaresti Dinamo csapata 5:4 arányban győzött az aradi Voinţa ellen. Az aradiak győzelmeit Pap (2) és Andronache (2) szerezték.

★

A magyar labdarugó válogatott csapat 100.000 néző előtt Budapesten 3:1 (0:1) arányban legyőzte a skót válogatottat. A magyar csapat góljain Hidegkuti, Kocsis és Fenyvesi osztozkodtak, a skótok gólját Smith szerezte.

★

A tenisz csapatbajnoki versenyen a Fl. Rosie UTA 6:5 arányban legyőzte a temesvári Metalult. A verseny keretében a női csapat 3:0 arányban nyert.

★

Az atletikai csapatbajnoki versenyen néhány jó eredményt értek el az atléták: 100 m.: Priscianu 10,6 másodperc; 110 m. gát: Opris 14,6 másodperc; női magas: Balázs 163 centiméter; férfi magas: Merica 194 centiméter.

★

Berlinben az ökölvivő Európa-bajnokság versenyen Gh. Fiat érdemes sportmester pontozással győzött Niedzwiedzki lengyel ökölvivő ellen.

★

A szovjet—magyar sakkmérkőzés 4. fordulójának eredményei: Szabó—Bronstein 0:1, Benkő—Mikenas 1:0, Bilek—Keres fél:fél. Négy forduló után a szovjet csapat 9:5 arányban vezet, két játszma függőben maradt.

★

Értékes győzelmet aratott az idén utolsó tavaszi fordulóján a Progresul kézilabda csapata, amely 18:7 (6:1) arányban legyőzte a bukaresti Recolta MAS együttesét.

Csermői Pál:

Janicsárok

— Elbeszélés —

A barnaruhás kiskatonák ugy masiroztak, mintha egy játékbolt ólomkatonái elevenedtek volna meg. A század élén a zenekar haladt, csöppnyi dobokkal, miniatür nikkeltrombitákkal és a szegény kis emberkék büszkén lépkedtek a zene ütemére.

Abban az időtájban — 1943-ban — Sztálingrád után a fasiszták „rugalmas léptekkel" takarodtak kifelé a nagy handabandázással világgá kürtölt keleti élettérből. Amde erre, mifelénk, még vigan folyt az „országvezetés" — mely az ország hajóját a pusztulás örvényébe vitte.

Meneteltek a kiskatonák s a csapat oldalán mogyorófavesszőjét megmegsuhogtatva, hetykén lépdelt Szanda kisasszony, a tanitónőjük. Szikár, szurócszemü, fekete nő volt ez a Szanda, vészesen komor volt az ábrázata s ha nagyritkán nevetett — erről a kapitány ur, az iskola parancsnoka számolhatott volna be bővebben — akkor is inkább vicsorgó boszorkánynak tünt, mintsem huszonhatéves fiatal nőnek, — mert ennyi volt az ördögadta. Ő maga szerezte az „ördögadta" jelzőt, a temérdek veréssel, amit a kiskatonák elszenvedtek pálcájától s amelyek után egyetlen hő kivánság költözött a gyermekek szivébe:

— Vinné már el az ördög ezt a Szandát.

Voltak kedvencei is — mint minden haszontalan embernek, akinek a véletlen hatalmat ád a kezébe védtelen embertársai felett. — Ezek a kedvencek főleg azok közül kerültek ki, akiknek anyja csirkével, vagy tojással kedveskedett neki. — Aztán meg voltak kiválasztott áldozatai, akik, ha semmi rosszat sem cselekedtek, akkor is megkapták tőle a magukét.

Senki sem tudta róla, hogy miféle szerzet. De a minden titkot kideritő Balog, aki az iskolaépület mellett levő bérház egyik kis udvari zugában lakott, megsugta egyszer a házmesternek, hogy ennek a tanitónőnek az apja matróz volt és a kis Szanda valahol Polinéziában született...

Tátotta is a száját Bozóti bácsi, a Toll utca 17. számu bérházának a házmestere:

— Polinéziában? No nézd csak. Hát hogy az ördögbe szakadt ez ide mihozzánk?

Balog sunyi mosollyal valami érdekes történetbe kezdett, amelytől ugyan Bozóti bácsi nem lett okosabb, noha a szavak lidérces lángjával világitott rá a Szanda kisasszony gonosz lelkére.

Nem volt fantáziátlan ember ez a Balog, az bizonyos. Kazánkovács volt a gépgyárban, de mestersége mellett jól értett a villany- meg vizvezetékszereléshez is. Apró emberke volt s mongolos vágásu szemeiből pajkos mosoly cikázott társai felé, mikor nagy hangon ártatlan, mókás történeteket mesélt nekik, melyek mindig valamiféle belső izzást takartak.

Igy volt ez akkor a szegény emberekben, belül egyre feszülőbbé vált a vágy: véget vetni a sötét tömlöcnek, amivé az ország változott.

Megtörtént többizben, hogy Balogot áthivták az iskolába holmi sürgős villany- vagy vizvezetékjavitásra. Igy ismerkedett meg az üvegszemü Stefuval, aki ordonánc volt a kiskatonák iskolájában. Ezt az iskolát a háborban elesett katonák gyermekei részére létesitették azzal a céllal, hogy belőlük, apjuknál is vitézebb „hősöket" neveljenek.

Egy enyhe szeptemberelejei délután az iskolaudvaron nagyban folyt a „Szent háboru" próbája. A gyerekek hősiesen verekedtek, s a végén fél Oroszországot elfoglalták.

Balog lampionokat szerelt a villanyvezetékre a parkos iskolaudvaron. A konyhán sütemények és hüsitőket készitettek az esti előadásra meghivott előkelőségek számára. Ezért a gyerekek reggeli teapótlójába jóval kevesebb cukor került.

— Utánam! — kiáltotta a szinpadon egy kis piszeorru legény bádogkardocskáját magasra emelve s a kis csapat megrohamozta a szovjet állásokat.

Eleinte ment valahogyan a dolog, de az egyik kis „bolsevik", Luncan Mitru nem hagyta magát, hanem egy-kettőre földhöz vágta a támadókat.

Szanda kisasszony hangja belesivitott a játékba:

— Te buta, mit csinálsz? Neked ki kell kapnod, hagyd magad legyőzni, hiszen te bolsevik vagy...

A kis Mitru a birkózástól kipirultan állt a szinpad szélén és fejével intett a tétovázó támadók felé:

— Én erősebb vagyok, mint ők...

Tovább nem mondhatta, mert a kisasszony már is ott termett a pálcájával s rávágva néhányat, lekergette a szinpadról.

Balog az iskola kapujának belső oldalánál a kétágu létrán dolgozott. A létra egyik szárát Stefu tartotta s felkacsintott Balogra:

— Ez a kis Luncan az én földim, ez nem hagyja magát...

Balog összehuzta a szemét. Nem tudta még hányadán van a katonával. Halkan, inkább sajátmagának mormolta:

— Bolsevik a kicsi...

Aztán gyorsan másra terelte a szót. Eszébe jutott a délelőtti jelenet a gépgyárban s tudta, hogy óvatosnak kell lennie. A gyár militarizálva volt s az irodában ott ült a katonai parancsnok, az egyik főrészvényes unokaöccse. Balog a gőzkalapácsnál mindig összenézett társával, Barbuval, valahányszor az őrnagy keresztülment a kettes kovácsmühelyen.

— Most nyomd meg — mondotta, miközben odatartotta a fogók között izzó vasat a gőzkalapács alá.

— Csak a fejét, hogy meg ne sántuljon — felelte Barbu nyomatékkal, miközben ráeresztette a vasra az őrnagy ur fejének szánt kéttonás pörölyt. Az őrnagy a mühely csattogó zajában nem hallott semmit, de elkapta Barbu pillantását. Megállt a gőzkalapács előtt s odaszólt nekik:

— Na, hol jobb? Itt, vagy a fronton?

— Domnu maior, a fronton nem lehet tengelyt kovácsolni — tért ki a válasz elől Barbu, majd mikor az őrnagy elment, felhuzott szemöldökkel hangtalanul kérdezte Balogtól:

— Hogy állunk?

Annak csak a szája mozgott hang nélkül, de Barbu leolvasta róla a választ:

— Perekopnál vannak...

★

Aznap este Stefu, az iskolaszolga eljött Balogékhoz. Az asszony a konyhában dolgozott, Balog pedig magagyártotta kis rádiójával babrált. Stefu leült a gyékényágyra, levette sapkáját és megtörölte a homlokát:

— Eljöttem, nem birom őket nézni...

Balog hirtelen megfordult, szembenézett vele. A pillantása magához ölelte a katonát, akárcsak egy rég nem látott édestestvért.

— Mi volt maga otthon, Stefu?

— Béres voltam egy Draghina nevü birtokos tanyáján. Nála vesztettem el a félszememet is harmincnyolcban a cséplésnél... Fösvény volt, nem tartott gépészt, ő maga vacakolt a gépnél. Nekem kellett fütenem. A szelep csavarja meglazult, kiugrott és kiütötte a szememet...

Stefu nagyot sóhajtott:

— Hej, Balog ur, magának könnyü. Hazajön a gyárból, itthon senki sem bántja... Én már nem tudom nézni, mit csinálnak ezek a gyerekeinkkel.

Balog ferdevágásu szemeiben felvillant a harag:

— Még türnünk kell, de le fogjuk őket rázni magunkról. És nem fogjuk hagyni, hogy janicsárokat neveljenek a gyerekeinkből...

Stefu fejét kissé oldalt billentette, hogy jobban lássa Balogot:

— Janicsárokat? Mik azok?

— A törökök neveltek régen janicsárokat a leigázott nemzetek elrabolt gyermekeiből. Ezekből a gyerekekből kegyetlen katonák lettek, akik már nem érezték, hogy a saját testvéreik ellen viszik őket harcba...

— Nem látja — folytatta Balog — a mieinket kik ellen vitték háboruba? Olyanok ellen, mint mi vagyunk, mint én meg maga...

Stefu összeszoritott öklét a szája elé tartotta s ugy suttogta maga elé:

— Verje meg az isten őket! Janicsárokat csinálnak a gyerekeinkből...

Ekkor Balog csavart egyet a gépen s a kis masina suttogásig lehalkitott hangja megszólalt:

— Itt Moszkva beszél, itt Moszkva beszél. Ma reggel csapataink elértek a Dnyeper alsó folyását és kivertek az ellenséget Kerszonból. Felszabaditottunk 330 községet. Halál a fasisztákra...

Balog megperdült a saját tengelye körül, sapkáját odavágta a kis szoba mennyezetéhez és ránevetett Stefura:

— No látja? Jönnek a mieink...

Stefu szivében a nyomoruságos gyötrődést bizakodás váltotta fel. Az iskolaépület felé mutatott, ahonnan kiszürődött a mulatozás zaja:

— Kiseperjük ezt a szemetet innen...

Felkelt a gyékényágyról, kezetnyujtott Balognak:

— Jóéjszakát, nekem már mennem kell...

— Jóéjszakát — felelte Balog. — Aztán ne felejtse el, hogy maga is hozzánk tartozik...

— Hogy felejteném el, hiszen érzem...

A hangja eddig kissé fátyolos volt — mint általában a szenvedéshez szokott embereké — de most megerősödött:

— Nem, a mi gyerekeinkből nem fognak ezek janicsárokat nevelni...

Balog mongolos szemeiben ismét megjelent valami bohókás láng:

— Nemsokára Szanda kisasszonyt is lelептetjük a szinpadról.

Az agitációs munka tapasztalatából

Hogyan használjuk fel más vállalatok agitátor kollektivájának pozitív tapasztalatát*)

— Részletek —

Üzemünknek 80 párttagból és pártonkivüliből álló agitátor kollektivája van. Ez a kollektiva a politikai tömegmunkában pozitiv tapasztalatra tett szert. Tapasztalata az idők folyamán más vállalatok agitátor kollektivájának tapasztalatával is gazdagodott, amint hogy mi, a büró tagjai is sok hasznos dolgot tanulunk más üzemek és gyárak alapszervezeti büróinak tapasztalatából. Ime egy példa:

A városi pártbizottság egyik ülésén megtudtam, hogy az aradi cukorgyárban ebből a szempontból jobb a helyzet. Elmentem a cukorgyár alapszervezeti titkárához, Szép András elvtárshoz, aki megosztotta velem az agitátorok kiképzésében szerzett tapasztalatát. Figyelmesen tanulmányoztam munkamódszereit és rövid idő multva eredményeket értem el. Ma már rendszeresen tartunk az agitátorokkal rövid kiképző, vagy tájékoztató üléseket. Ezek az ülések nem tartanak tovább 30 percnél. Az üzemünkben felmerülő kérdésözönből mindig a legfontosabb feladatokkal kapcsolatosakat választjuk ki, amilyen például: a munkatermelékenység emelése, az önköltség csökkentése, a munkafegyelem, stb., vagy pedig egyes belföldi vagy nemzetközi politikai kérdések megvilágitása.

Sok hasznos dolgot tanultam a sztálinvárosi „Ernst Thälmann" traktorgyárban tett látogatásom alkalmával. Pár hónappal ezelőtt, amikor termelési ügyekben ott jártam, mint alapszervezeti titkár, a gyárban folyó politikai munka felől is érdeklődtem. Láttam, hogy az üzemi pártbizottság tagjai nagy figyelmet forditanak a szemléltető agitációra. Mindenütt mozgósitó jellegű, aktuális és konkrét jelszavak, grafikonok voltak láthatók. Miután visszatértem Aradra, olyan intézkedéseket tettem, amelyek megjavitották üzemünk szemléltető agitációját, amely azóta konkrétabb, élénkebb és mozgósitóbb. Az általános, elvont jelszavak helyén konkrét jelszavak jelentek meg a részlegekben is. A május 1 tiszteletére rendezett verseny idején például ilyen jelszavakat függesztettünk ki: „Ilie Lascu elvtárs május 1 tiszteletére napi normáiának 135 százalékos tulszárnyalását vállalta. Kövessétek példáját!", vagy „Ellenőr elvtársak! Vegyetek példát Mikes Sándor és Hedes Gh. elvtársakról, akik szüntelenül segitik a munkásokat szakképzettségük emelésében!". Ezenkivül minden részlegen eredmény-táblát állitottak fel, amelyre kiirják a munkások és brigádok termelési eredményeit.

Nagyon fontos, hogy olvassuk és tanulmányozzuk a „Scinteia"-nak, a helyi lapoknak, meg más ujságoknak az agitációs munkáról szóló cikkeit, mert igy megismerhetjük más munkahelyek agitátorainak pozitiv tapasztalatát, jó munkamódszereit. Sok agitátorunk figyelmesen olvassa ezeket a cikkeket, tanul belőlük és felhasználja munkájában. Fodor Sándor agitátor, üzemünk egyik legszorgalmasabb munkása például, noha első akart lenni az agitációs munkában is, nem mindig volt elég meggyőző, nem mindig tudta akcióra mozgósitani társait. És miért? Mert nem készült fel előzőleg, nem fontolta meg, hogyan beszéljen egyik vagy másik munkatársával, milyen érvekkel győzze meg egyes kérdésekről.

Egyik nap elolvasta Simon Ernőnek, a nagyváradi „Infratirea" gyár agitátorának a „Scinteia"-ban megjelent cikkét és látta, hogy ez az agitátor másképpen végzi az agitációs munkát, mint ő. Fodor Sándor ebből a cikkből és a „Scinteia" és a helyi sajtó más cikkeiből megtanulta, hogyan végezze egyéni felvilágositó munkáját. Fodor Sándor, aki saját tapasztalatát, más agitátorok, mint például a szálinvárosi traktorüzemben dolgozó Aurel Giurgiu, a vajdahunyadi kohóipari kombinát acélöntődéjében dolgozó Ilie Almasanu és más olyan elvtársak tapasztalatával gyarapitotta, akiknek módszereit az ujságokból, vagy „Az agitátor zsebkönyvé"-ből ismerte meg, ma üzemünk egyik legjobb agitátora. Sikerrel mozgósitja a munkásokat egyes kérdések megoldására, a termelési feladatok kifogástalan teljesitésére. Ime, egy példa erre: Fekete Kálmán és ifj. Talpai Gábor nem kovácsolták kellő figyelemmel a vidialapkák ülését az esztergakéseken. Ezért számos kés és fémlap selejtes volt. Fodor Sándor agitátor párszor beszélgetett ezekkel az elvtársakkal és számokkal bizonyitotta be nekik, mekkora kárt okoznak hanyagságukkal az üzemnek. Fekete elvtárssal elég egyszerű volt a dolog. Az ifju Talpaival azonban sokat vesződött, amig meggyőzte. Gyakran és hosszasan elbeszélgetett Talpai Gáborral. Példának felhozta apját, az öreg Talpait, aki szintén üzemünk munkása. Az agitátor megkérte az öreg Talpait, hogy beszéljen ő is a fiával. Ifj. Talpai Gábor sokat gondolkodott apja és az agitátor szavain, mig végül megváltoztatta a munka iránti magatartását. Ma ő is és Fekete Kálmán is lelkiismeretesen dolgozik, nagy figyelemmel maratja a vidialapkák ülését az esztergakéseken.

„Az agitátor zsebkönyve" egyes cikkeinek tanulmányozása is segiti agitátoraimkat abban, hogy megismerjék más agitátorok módszereit és megjavitsák munkájukat. Nem is olyan régen még Sümegi József elvtárs nem tudta, hogyan szervezzen megbeszéléseket a munkásokkal, nem tudta, hogyan dokumentálódjék, hogyan állitsa össze a megbeszélések tervét. Legtöbbször a kiképző üléseken hallottak alapján szervezte meg a megbeszéléseit. Az eredmény persze az volt, hogy a megbeszéléseken nem vitatták meg a legfontosabb kérdéseket, a viták általánosak, elvontak voltak, s a részvevők közül kevesen szóltak hozzá. Sümegi elvtárs, akit az alapszervezeti büró irányit, „Az agitátor zsebkönyvé"-ben nemrég olyan konzultációt olvasott, amelyben megmagyarázták, hogyan kell megbeszélést szervezni. Ebből az anyagból sok tanulságot vont le. Nemrég megbeszélést szervezett a minisztertanács árleszállitási határozatával kapcsolatban. Ez alkalommal alaposan felkészült. Tervet készitett és konkrét tényekkel és számitásokkal támasztotta alá megbeszélését. A megbeszélés, jóllehet rövid ideig tartott — alig többet félóránál — élénk és érdekes volt. Több munkás megelégedését és örömét fejezte ki az árleszállitás felett és vállalta, hogy támogatja a dolgozók életszinvonalának emelését célzó ujabb párt- és kormányintézkedéseket és fokozza termelő munkáját.

A május 1 tiszteletére szervezett ünnepi műszak alkalmából az ebédszünetben az agitátorok kisebb vitákat szerveztek, ismertették az élmunkások legjobb eredményeit és a többi munkást is e jó eredmények elérésére buzditották. Igy igazi versenyszellem alakult ki, amelynek eredményeképpen az illető napon rendkivüli termelési eredmények születtek: Ilie Lascu elvtárs 560 százalékkal, Stan Teodor elvtárs 461 százalékkal, Pantea Vasile elvtárs 163 százalékkal, Székely Károly elvtárs 150 százalékkal, Rithi Géza elvtárs pedig 67 százalékkal szárnyalta tul normáját.

A politikai munkában szerzett tapasztalatunk eredményeképpen és mert átvettük más vállalatok alapszervezeti büróinak és agitátor kollektivájának tapasztalatát, politikai munkánk, főképpen pedig az agitátorok tevékenysége érezhetően megjavult. Mindez természetesen befolyásolta a termelés menetét is. Ismeretes, hogy üzemünk az ország egyik első üzeme, amely jóval határidő előtt teljesitette ötéves tervfeladatait. Május elsejét ujabb sikerekkel köszöntöttük. Áprilisban globális tervünket 148,5 százalékban, választéktervünket pedig 100 százalékban teljesitettük. Vagyis hazánknak több esztergapadot és mezőgazdasági gépalkatrészt adtunk.

Arra törekszünk, hogy magasabb szinvonalra emeljük politikai tömegmunkánkat és üzemünk munkásait és technikusait a termelési feladatok teljesitésére, a szocializmusnak drága hazánkban, a Román Népköztársaságban való felépitésére mozgositsuk.

Molnár Ervin,
a „I. Rangfiet" gyár pártalapszervezetének titkára

*) Megjelent „Az agitátor zsebkönyvé"-nek 1955. 10. számában.

Elsők az ócskavasgyüjtésben

Az ócskavas gyüjtése valamennyi IMSz-tag és pionir feladata. Az akció minél szélesebb körben való népszerüsitéséért a máslaki állami gazdaság IMSz alapszervezete versenyre hivta ki Lipparajon valamennyi alapszervezetét, hogy melyikük gyüjti össze a legtöbb ócskavasat. Felhivására a rajon valamennyi alapszervezete válaszolt is és mostanig összesen 24.145 kiló ócskavasat gyüjtöttek össze.

A versenyben eddig a máslaki állami gazdaság ifjai a győztesek, akik 6000 kiló ócskavasat gyüjtöttek össze. Nagy segitségükre voltak a pionirok, akik házról-házra járva összegyüjtötték az ócskavasat. Közülük Talpiga Gheorghe, Buzduga Gheorghe, Gantz Károly, Gus Mihály tünlek ki. Példájukat követték az odvosi ifjak és a neudorfi pionirok.

Rajonunkban egyre több ifju kapcsolódik be e mozgalomba. Elhatároztuk, hogy az V. Világifjusági Találkozó tiszteletére 50.000 kiló ócskavasat gyüjtünk össze.

Razga Aurel,
levelező

—o—

Biráló cikkeink nyomán

„Nálunk minden jól megy..."

Lapunk május 10-i számában az „Igy láttuk" rovatban cikk jelent meg „Nálunk minden jól megy" cimmel, amelyben birálat érte a „Dózsa György" butorgyár IMSz-bizottságát, mert elhanyagolta az IMSz-őrhely tevékenységének irányitását és ellenőrzését.

A birálat eredményre vezetett. Az IMSz-bizottság megvitatta a cikket és határozatokat hozott az IMSz-őrhely tevékenységének fellenditése érdekében. Intézkedési tervet szerkesztettek, amelyben konkrét feladatokkal bizták meg az IMSz-őrhelyet, hogy az minél nagyobb mértékben hozzájáruljon a munkafegyelem erősitéséhez és a termelvények minőségének megjavitásához.

„A szocialista verseny eredményeinek nyilvántartása a CFR főmühelyben"

A „Vörös Lobogó" 3176. számában jelent meg „A szocialista verseny eredményeinek nyilvántartása a CFR főmühelyben" cimü cikk. A cikkre a CFR főmühely pártalapszervezete válaszlevelet küldött. A válaszban kifejtette a birálat helyességét, valamint azt, hogy az emlitett hibák megszüntetéséért azonnali intézkedéseket tettek. A pártalapszervezet bürója gyülést tartott, amelyen kielemezve a birálatot, határozatot hozott, hogy junius elsejéig a szocialista verseny eredményének népszerüsitése terén észlelt összes hibákat megszünteti, mivel erre minden lehetősége megvan. Az alapszervezet bürója ugyanakkor elhatározta, hogy a jövőben nagyobb sulyt fektet a szocialista verseny kérdésére és több figyelemmel irányitja az üzemi bizottság munkáját a szocialista verseny megszervezése terén.

Végetért az atomenergia békés felhasználására összehivott nemzetközi értekezlet előkészitésére alakult ENSz-tanácsadó bizottság ülésszaka

PARIS. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

Az atomenergia békés felhasználására összehivott nemzetközi értekezlet előkészitésére alakult ENSz tanácsadó bizottság ülésszaka Párisban befejeződött. A bizottság megvitatta az augusztus 8—20 között Genfben megtartandó nemzetközi értekezlet megszervezésére vonatkozó gyakorlati kérdéseket. Az ülésszak végén kiadott közlemény szerint a tanácsadó bizottság határozata értelmében, a nemzetközi értekezlet teljes üléseinek befejezése után három bizottságot fognak alakitani, mégpedig a reaktorok technológiájával és fizikai s kémiai tulajdonságaik tanulmányozásával foglalkozó bizottságot, a reaktorok üzemeltetésének fémipari vonatkozású kérdéseivel foglalkozó bizottságot és az izotópok biológiai, orvosi és ipari felhasználásával foglalkozó bizottságot.

A tanácsadó bizottság elhatározta, hogy előadások megtartására meghiv több neves tudóst, köztük V. I. Wexler és A. L. Kurszanov szovjet tudósokat is.

Ujságirókörökből származó értesülések szerint a tanácsadó bizottság elvben elfogadta a Szovjetunió képviselőjének azt az inditványát, hogy a genfi nemzetközi értekezlet előtt hivják össze a tanácsadó bizottság ujabb ülésszakát az értekezlet megszervezésével kapcsolatos előkészületek befejezésére.

A jugoszláv sajtó a belgrádi tárgyalásokról

BELGRÁD. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Május 28-án valamennyi belgrádi lap első oldalon hozta a szovjet—jugoszláv tárgyalások megkezdéséről kiadott hivatalos közleményt.

A „Borba" és a „Politika" cikkekben foglalkoztak a szovjet—jugoszláv tárgyalásokkal s külföldi tudósitóiktól hireket közölnek a tárgyalások külföldi — főleg nyugati országokbeli — visszhangjáról s közlik továbbá a nyugati sajtóügynökségek kommentárjait.

A „Politika" egyik cikkében hangsulyozza, hogy „Jugoszlávia politikája valamennyi országgal szemben — tekintet nélkül ez országok társadalmi rendszerére — megingathatatlan elveken nyugszik" s hogy ezen elvek közül a leglényegesebb „az aktiv egymás mellett élés és az összes nyitva álló nemzetközi kérdések rendezésének elve a népek és az államok jogegyenlőségének alapján". Jugoszláviának ez a politikája azt jelenti, — hangsulyozza a cikk — hogy „Jugoszlávia elutasit minden kapcsolatot, amely a blokkok elvén alapszik" s ennek tulajdonitható, hogy Jugoszlávia olyan pozitiv módon értékelte a bandungi értekezlet határozatait.

A „Jugoszláv—szovjet államközi tárgyalások" cimü cikkében a „Borba" megállapitja: „Maga az a tény, hogy a legnagyobb tekintélyt képviselő szovjet küldöttség Belgrádba érkezett és legmagasabb szintu államközi tárgyalások folynak, arról tanuskodik, hogy jelentős haladás mutatkozik a szovjet—jugoszláv kapcsolatok normalizálásában".

Magától értetődő, — irja a lap — hogy mindazok, akik hiven szolgálják a béke ügyét, üdvözlik a két állam közötti viszony megjavulását, mivel kétségtelen, hogy a világ e részén fennállt egészségtelen helyzet felszámolása hozzá fog járulni a helyzet általános stabilizálásához az egész világon".

A lap hangsulyozza, hogy a kapcsolatok normalizálási folyamata, amely két évvel ezelőtt kezdődött meg, kedvezően fejlődik, majd igy folytatja: „Szükséges azonban, hogy világosan leszögezzék a jövőbeli szovjet—jugoszláv államközi kapcsolatok kereteit és alapját. Szükséges, hogy a szovjet—jugoszláv államközi kapcsolatok tekintetében demokratikus elveken nyugvó alapot dolgozzanak ki és hozzanak létre, hasonlót ahhoz az alaphoz, amelyen Jugoszláviának a világ sok országával való kapcsolatai felépültek."

A lap a továbbiakban kifejti, hogy véleménye szerint miben kell állnia ennek az alapnak. A lap kidomboritja, hogy a jugoszláv közvélemény szolidáris N. Sz. Hruscsov, a szovjet küldöttség vezetője nyilatkozatának azzal a részével, amelyben azt mondotta, hogy a belgrádi találkozónak elő kell mozditania az országaink közötti viszony jövőbeni megjavitását, valamint a nyilatkozatnak azokkal a kitételeivel, amelyekben N. Sz. Hruscsov hangsulyozta a Szovjetuniónak ama elhatározását, hogy az államok békés egymás mellett élése elvének, a jogegyenlőség, a be nem avatkozás, a nemzeti szuverénitás és függetlenség elvének, a meg nem támadás elvének, valamint annak alapján fejleszti ki a más országokkal való kapcsolatait, hogy megengedhetetlennek minősiti azt, hogy egyes államok más államok területi épségére törjenek.

„A legfontosabb és legkonkrétebb hozzájárulások egyike, amelyekkel országaink előmozdithatják a feszültség további enyhitését és a nemzetközi légkör megjavulását — irja a „Borba" — kétségkivül államközi kapcsolataink nyitva álló kérdéseinek megoldásában rejlik".

„Egy lépés előre, két lépés hátra"

— 51 évvel ezelőtt jelent meg Lenin hires müve —

Ezelőtt ötvenegy évvel, 1904 májusában jelent meg Lenin hires könyve, az „Egy lépés előre, két lépés hátra". Ebben a müvében Lenin kidolgozta a pártról, mint a proletariátus vezetőerejéről szóló tanitást.

Az uj történelmi korszakban — az imperializmus korszakában — a proletariátus forradalmi mozgalma égetően sürgőssé tette egy ujtipusu proletárpárt megteremtését és e párt programjának, valamint ideológiai, szervezeti, taktikai és elméleti alapjainak kidolgozását.

V. I. Lenin „Egy lépés előre, két lépés hátra" cimü müvében leleplezte a mensevikek fölfogásának opportunista lényegét a szervezeti kérdésekben és kidolgozta a marxista párt felépitésének szervezeti alapelveit. A pártról szóló tanitásában Lenin rámutatott arra, hogy a párt a proletariátus vezetőereje, amely nélkül nem lehet megdönteni a burzsoázia hatalmát és megteremteni a proletariátus diktaturáját.

Az ujtipusu párt csirája, a petersburgi „Harci szövetség a munkásosztály felszabaditásáért" volt, amelyet Lenin 1895-ben létesitett. Később az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt első kongresszusán kimondották ugyan az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt létrejöttét, a valóságban azonban a párt mégsem alakult meg.

A XIX. század végén és a XX. század elején Oroszországban fellendült a munkások és a parasztok forradalmi mozgalma. Ez az önkényuralom elleni népi forradalom, az imperializmus korszaka első forradalmának rohamos közeledtét jelentette. A különböző gazdasági, társadalmi és politikai okok eredményeként Oroszország lett a világ forradalmi mozgalmának központja.

Ebben a történelmi helyzetben az orosz forradalmi marxisták, élükön V. I. Leninnel, a következő feladatok megvalósitása előtt állottak: biztositani a proletariátus hegemoniáját a forradalmi mozgalomban, a parasztságot a munkásosztály köré tömöriteni és megszervezni a dolgozó tömegek harcát a cárizmus ellen. Minden forradalmi erő arra irányult, hogy megteremtsék az igazi marxista pártot, amely képes a munkásosztályt a cárizmus és a tőkés rendszer elleni offenzivára vezetni. Lenin és tanitványai a főtámadást az ökonomisták ellen irányitották, mert ezek a forradalmi proletárpárt megteremtése ellen foglaltak állást. Az ujtipusu pártért folytatott harc sikerrel zárult az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt II. kongresszusán, 1903-ban. Itt vetették meg először a munkásosztály ujtipusu, marxista harcos pártjának alapját, amely lényegében különbözött a második internacionálé reformista pártjaitól.

Ezen a kongresszuson a programbeli és a szervezési kérdésekben folytatott harc, a szakitást jelezte egyrészt a párt forradalmi szárnya — a bolsevikok, — másrészt az opportunista-mensevik szárny között. A kongresszus után a párton belül a harc még élesebbé vált. A mensevikek viszályt szitó tevékenysége sulyos válságba sodorta a pártot. Lenin szavai szerint, a párt ebben az időben nagymértékben szétforgácsolódott és demoralizálódott. Ezért ebben az időszakban a pártnak a leghatározottabban szembe kellett szállnia a mensevikek fölfogásával és le kellett lepleznie a szervezeti kérdésekben vallott opportunizmust. Egyszersmind szükségesnek mutatkozott, hogy minden szempontból ujra fogalmazzák az ujtipusu párt felépitésére vonatkozó szervezeti alapelveket. Ezt az alapvető fontosságu feladatot Lenin teljesitette „Egy lépés előre, két lépés hátra" cimü könyvével.

V. I. Lenin behatóan elemezte azt a harcot, amely a párt II. kongresszusán, sőt a kongresszus után még élesebben dult és ennek alapján könyvében bebizonyitotta, hogy a mensevikek ellenségei a marxizmusnak és a munkásosztály árulói.

A mensevikek állástfoglaltak az ellen, hogy a munkásosztálynak egy egységes, összpontositott harci pártja legyen, amely a hatalmat a proletariátus számára megszerzi. A mensevikek laza és alaktalan szervezetet akartak, amely az események uszályában kullog és a kizsákmányolók politikai és gazdasági uralmának feltételei között reformista tevékenységet fejt ki.

Lenin „Egy lépés előre, két lépés hátra" cimü zseniális művében visszaverte a mensevikek opportunista felfogását és kifejtette azokat az alapvető szervezeti elveket, amelyek az ujtipusu marxista pártok szervezeti alapelveivé váltak.

★

A marxista párt a munkásosztály öntudatos élcsapata. Soraiban egyesiti a legtevékenyebb dolgozókat, akik a munkásosztály ügyének odaadó harcosai. Egész tevékenységét a forradalmi marxista tanok irányitják. A világ kommunista és munkáspártjai a népek barátságának, a békéért való harcnak a zászlóhordozói. Ők küzdenek az embernek ember által való kizsákmányolása minden formájának felszámolásáért.

A marxista párt a munkásosztály szervezett csapata. A párt nem töltheté volna be a munkásosztály öntudatos csapatának szerepét, ha nem lett volna egyben szervezett élcsapat.

Ez a szervezeti alapelv mutatja, hogy milyen nagy fontosságot tulajdonitott V. I. Lenin a párt soraI egységének. Világos tehát, hogy egy ilyen pártban nem lehet megtürni a kapitulánsokat és árulókat, nem engedhetők meg a frakciók és az anarchikus megnyilvánulások. A pártnak az összeforrottság és az egység példaképének kell lennie.

A marxista párt a munkásosztály legmagasabb szervezeti formája és ő hivatott a dolgozók többi szervezetének vezetésére. A tömegszervezetek tevékenységét a párt irányitja tagjai által, akik ezekben a tömegszervezetekben dolgoznak. A kommunisták, akik a tömegek bizalmát élvezik, kitartó, felvilágositó munkájukkal elérik, hogy a tömegszervezetek önként elfogadják a párt politikai vezetését, irányitását és utasitásait. A párt vezetését a tőkés rendszer megdöntése után az is biztositja, hogy a fejlődő szocialista szektorban, a vállalatokban, az állami gazdaságokban, a gép- és traktorállomásokban és a kollektiv gazdaságokban a pártszervezetnek jogában áll az adminisztrativ vezetést is ellenőrizni.

A marxista párt egész tevékenységének alapján a dolgozó tömegekhez füződő kapcsolata áll. Ez az elv, amely a néptömegek történelemalakitó szerepéről szóló marxista tanon alapszik, vörös fonalként vonul végig az „Egy lépés előre, két lépés hátra" cimü müben. A néptömegek szerepe a társadalom fejlődésében jelentékenyen megnövekszik, ha élükön olyan haladó osztály áll, mint a munkásosztály, amelyet egy ujtipusu marxista—leninista párt vezet, amely felfegyverzi a tömegeket harcos öntudattal, megszervezi és legyőzhetetlen erővé alakitja őket. A párt olyan mértékben válik legyőzhetetlenné, amilyen mértékben közeledik a tömegekhez, kapcsolatot teremt velük és harcukban élükre áll.

A Román Munkáspárt módositott szervezeti szabályzatának tervezete szerint, minden párttag kötelessége, hogy „erősitse állandóan a dolgozókhoz füződő kapcsolatait, forditson nagy gondot a városi és falusi dolgozók igényeinek és szükségleteinek idejében való megoldására." A módositott szervezeti szabályzat tervezete azt követeli minden kommunistától, hogy hallgassa meg a tömegek szavát, tanulmányozza és általánositsa tapasztalatait és a tömegeket necsak tanitsa, hanem tanuljon is tőlük.

V. I. Lenin arra tanit, hogy a párt megerősitéséhez és a pártélet erőteljesebbételéhez szükséges a demokratikus centralizmus alkalmazása, amely az ujtipusu párt szervezeti felépitésének alapelve. Ez azt jelenti, hogy a pártnak egységes szervezeti szabályzata kell, hogy legyen, a pártban csak egy fegyelem lehet, a párt egységes vezetőszerve a pártkongresszus, a pártkongresszusok közötti időszakban pedig a párt Központi Bizottsága, a kisebbség aláveti magát a többségnek, az alsóbb szervek a felsőbbeknek. E feltételek nélkül a párt tevékenysége nem lehet eredményes és nem is vezetheti kellően a tömegeket.

Ha a marxista párt meg akarja őrizni sorainak egységét, akkor be kell tartania a pártfegyelmet, amely egyformán kötelező minden párttagra, mind a vezetőkre, mind az egyszerü párttagokra.

Az SzKP, valamint a népi demokrácia országai demokratikus és munkáspártjainak szervezeti szabályzatai azt bizonyitják, hogy a szervezeti formákat és a módszereket a történelmi helyzet sajátosságai határozzák meg, valamint azok a feladatok, amelyek e helyzetből folynak.

★

V. I. Lenin kérlelhetetlen harca, amelyet a mensevikek leleplezéséért, az ujtipusu párt szervezeti alapelveinek kidolgozásáért és megvédéséért folytatott, nemzetközi jelentőségü, mert sulyos csapást mért a marxizmus renegátjaira és az egész nemzetközi opportunizmusra, s ezzel hozzájárult a világproletariátus forradalmi mozgalmának további fellenditéséhez.

A Kommunisták Romániai Pártjának megteremtése a leninizmus győzelmét jelentette országunk munkásmozgalmának opportunistái és reformistái fölött. Pártunk, amely állandóan a lenini tanitást tartja szem előtt és követi a Szovjetunió Kommunista Párjának példáját, megalakulásának első pillanatától kezdve a párt szervezeti felépitésére vonatkozó lenini elvek következetes bevezetéséért harcolt.

Az ideiglenes szervezeti szabályzat, amelyet a Kommunisták Romániai Pártjának II. kongresszusa fogadott el, a demokratikus centralizmus elvét tette meg a párt szervezeti felépitésének alapjául. Ennek értelmében minden párttagnak kötelessége résztvenni a párt valamelyik szervezetében és alá kell vetnie magát az egységes pártfegyelemnek.

A Kommunisták Romániai Pártja III. kongresszusának határozatai előirják, hogy a pártszervezeteket a terület és a termelési hely elvének megfelelően kell megalakitani. Ez lehetővé tette pártunk számára, hogy még az illegalitás sulyos körülményei között is szoros kapcsolatot tartson a tömegekkel.

A KRP V. kongresszusa nemcsak a párt stratégiáját és taktikáját dolgozta ki, hanem feladatként állitotta a párt elé a lenini szervezeti alapelvek megvalósitása terén a párt proletárösszetételének megjavitását, a pártszervezetek megerősitését az ipari központokban, a falusi pártszervezetek hálójának kibővitését, stb. A kongresszus nyomatékosan hangsulyozta a kommunista fegyelem megerősitését a párt soraiban, valamint a birálat, az önbirálat alkalmazását a pártszervezetek tevékenységében. A KRP V. kongresszusa határozatainak megvalósitása jelentős lépést jelentett pártunk soraI egységének megerősitésében.

Pártunk szervezeti elvei és a pártéletnek V. I. Lenin által kidolgozott szabályai hathatós eszköznek bizonyultak pártpolitikánk megvalósitásában. Ezeknek a tanitásoknak a birtokában, pártunk sikerrel oldja meg a szocializmus épitésében előttünk álló nagyszerű feladatokat.

Brecher Antal,
a marxista—leninista esti egyetem igazgatója.

A „Právda" cikke a szovjet—jugoszláv tárgyalásokról

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

A „Právda" J. Zsukov és N. Majevszkij tollából belgrádi tudósitást közöl a következő cimmel: „Megkezdődtek a szovjet—jugoszláv tárgyalások". A cikk a következőképpen hangzik:

Az egyik Belgrád környéki festői parkok közepén emelkedő Gárda-palotában május 27-én, belgrádi időszámitás szerint 10 óra 40 perckor felbecsülhetetlen jelentőségű tárgyalások kezdődtek a Szovjetunió és Jugoszlávia kormányküldöttségei között. Mint N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió kormányküldöttségének vezetője a repülőtéren tett nyilatkozatában hangsulyozta, e tárgyalások célja az, hogy „a jugoszláv kormányküldöttséggel együtt kijelölje azt az utat, amelyen haladva kifejleszthetjük és megerősithetjük népeink barátságát és együttműködését, továbbá, hogy megvitassa közös feladatainkat az országaink felvirágoztatásáért vivott harcban, enyhitse a nemzetközi feszültséget, megszilárditsa az általános békét és a népek biztonságát".

A szovjet küldöttség vezetőjének e nyilatkozata áll most a közvélemény homlokterében. A belgrádi rádió még a nyilatkozat elhangzásának napján teljes egészében közölte a repülőtéren elhangzott beszéd teljes szövegét. Rövidesen ezután már elhangzottak a rádióban a szovjet küldöttség megérkezésével kapcsolatos első kommentárok is. A kommentátorok hangsulyozták, hogy a küszöbönálló tárgyalások „nagy jelentőségű pozitiv nemzetközi eseményt jelentenek". Ugyanakkor megállapitották, hogy a tárgyalások „nemcsak a két ország közti kapcsolatok jövőbeli megjavitásához, hanem az egész világon uralkodó feszültség további enyhüléséhez is hozzá fognak járulni".

A belgrádi reggeli lapok május 27-i számai kivétel nélkül mind teljes egészében közölték N. Sz. Hruscsov nyilatkozatának szövegét. A lapok ugyanakkor részletesen beszámoltak a szovjet küldöttség május 26-i belgrádi fogadtatásáról és több fényképet közöltek a szovjet és jugoszláv vezetőkről.

A lapok a megkezdett tárgyalásokhoz kommentárokat füznek és külföldi sajtóvisszhangokat közölnek. A „Borba" a következőket irja:

„Belgrád lakossága lelkesen kommentálja ezt a látogatást, amelyet együntetüen fontos nemzetközi eseménynek tekintenek. A küldöttség fogadására kivonult lakosság lelkesedése és a látogatáshoz füzött kommentárjaik a szovjet—jugoszláv kapcsolatok javulása felett érzett elégtételnek, valamint annak a reménynek a kifejezői, hogy a küszöbönálló tárgyalásoknak óriási jelentőségük lesz nemcsak a szovjet—jugoszláv kapcsolatok további fejlődése szempontjából, hanem általában a nemzetközi események pozitiv alakulására is... Az az optimizmus, amellyel Belgrád lakossága e találkozó szinhelyéről távozott, kifejezésre juttatja azt a meggyőződésüket, hogy a szovjet—jugoszáv tárgyalások rendkivül hasznosak lesznek mindkét ország számára, valamint a világbéke ügye szempontjából is."

A „Borba" különtudósitója jelenti Washingtonból, hogy az USA kormánykörei „növekvő érdeklődést tanusitanak a szovjet—jugoszláv tárgyalások iránt".

A tudósító hangsulyozza, hogy az USA kormányképviselőinek a szovjet—jugoszláv tárgyalásokról kiadott közleménnyel kapcsolatos első megnyilatkozása „a csodálkozással vegyes aggodalom" volt. A tudósító szerint az amerikai külügyminisztérium utóbb „gyorsan megváltoztatta álláspontját" és már rokonszenvének kezdett kifejezést adni azzal kapcsolatban, hogy Jugoszlávia a blokkoktól való távolmaradás politikáját folytatja. A tudósító e változás okait latolgatva, elsősorban arra utal, hogy a „jugoszláv—szovjet értekezlet „rendkivül kedvező visszhangot váltott ki az egész világon és különösen Európában". A „Borba" tudósitója egyuttal azonban hangsulyozza, hogy a „republikánus kormány" el akarja kerülni a konfliktust a párt (a republikánus párt — Szerk. megj.) jobbszárnyával, amely általában ellenez minden tárgyalást a Szovjetunióval, beleértve a legmagasabb siku négyhatalmi tárgyalásokat is és amely különösen a jugoszláv—szovjet kapcsolatok normalizálása ellen emel kifogásokat.

Teljesen nyilvánvaló, hogy az USA kormánköreiben vannak bizonyos rendkivül befolyásos csoportok, amelyek ellenzik a nemzetközi feszültség enyhitését és amelyek nem kimélik erőiket, hogy lángra lobbantsák a „hidegháborut". A május 27-én Belgrádban megkezdett szovjet—jugoszláv tárgyalásokat ezekben a körökben ellenségesen fogadták. De a nemzetközi feszültség enyhitésének és az országok közötti békés együttműködésnek ellenségei hiába mesterkednek, mert e mesterkedések szükségképpen éppen az ellenkező hatást váltják ki mindazok részéről, akiknek szivéhez nőtt a világbéke ügye.

A szovjet—jugoszláv megbeszélésekhez kiküldött sajtótudósitók számára szokatlanul korán kezdődött a május 27-i nap: már reggel 7 órára sajtóértekezletet hivtak össze, amely alkalommal a jugoszláv külügyi államtitkárság sajtószolgálatának képviselői tájékoztatták az ujságirókat a napirendről.

Reggel 8 órakor a szovjet küldöttség elindult az Avala-hegy felé, hogy koszorut helyezzen el Jugoszlávia Ismeretlen Katonájának sirján.

N. Sz. Hruscsov, a szovjet küldöttség vezetője megkoszoruzta az Ismeretlen Katona emlékművét.

Felhangzott a Szovjetunió himnusza, majd Jugoszlávia himnusza. A szovjet küldöttség tagjai elléptek a diszszázad előtt, majd gépkocsijaikhoz mentek.

A gépkocsik egymás után indultak el Belgrád felé. Az utbaeső falvak lakossága nagy örömmel üdvözölte a szovjet vendégeket és Jugoszlávia képviselőit. Emberek ezrei lepik el Belgrád utcáit, éljenzések, felcsattanó taps hallatszik mindenfelé. A menet megérkezik a Belgrád felszabaditásáért vivott harcokban hősi halált halt jugoszláv és szovjet katonák közös temetőjéhez.

A küldöttség tagjai, Jugoszlávia hivatalos képviselői kiséretében, vörös rózsákból álló hatalmas koszorut helyeznek el a temető bejáratánál lévő dombormüre. Három diszsortüz hangzik fel. A szovjet küldöttek és a jugoszláv hivatalos személyiségek végigjárják a temető sétányait és elolvassák az elesett katonák fehér márványtáblácskákra vésett neveit: Veszelin Nikics, Milos Ubovics, Dusan Marics, Ivan Strizsov, Alekszej Pavlicsenko, Pavel Gorbunov.

Féltizenegy felé jár az idő, amikor a jugoszláv kormányküldöttség, élén Tito elnökkel, a Gárda-palotához érkezik. Utána megérkezik a szovjet küldöttség, élén N. Sz. Hruscsovval. A küldöttségek az értekezlet számára fenntartott második emeleti nagyterembe mennek és helyet foglalnak a tárgyalóasztalnál.

A belgrádi szovjet—jugoszláv tárgyalások megkezdődtek.

Jugoszláv müvészek Moszkvában

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió müvelődésügyi minisztériumának meghivására, május 28-án a Jugoszláv Föderativ Népköztársaságból több müvész érkezett Moszkvába.

A jugoszláv müvészek több hangversenyt adnak és fellépnek a moszkvai, leningrádi és kievi operaelőadásokon.

A vnukovoi repülőtéren a vendégek érkezésekor jelen voltak a Szovjetunió müvelődésügyi minisztériumának és a moszkvai állami filharmonikus zenekarnak a képviselői. Megjelentek a repülőtéren Jugoszlávia moszkvai nagykövetségének tagjai.

—o—

A birminghami főpolgármester távirata a szverdlovszki szovjet végrehajtó bizottságához

SZVERDLOVSZK. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

A Szverdlovszk városi szovjet végrehajtó bizottsága május 27-én rendes ülést tartott. Az ülésen jelen voltak a városkerületi szovjetek végrehajtó bizottságainak elnökei.

I. Muravjov, a városi szovjet végrehajtó bizottságának elnöke bejelentette, hogy a birminghami városi tanács válaszolt a Szverdlovszk városi szovjet végrehajtó bizottságának arra a meghivására, hogy egy küldöttség látogasson el Szverdlovszkba. A Birminghamból érkezett távirat szövege a következő:

„Köszönöm a birminghami városi tanácshoz intézett meghivásukat, hogy egy küldöttség látogasson el augusztusban Önökhöz. A meghivást a városi tanács illetékes bizottsága elé terjesztem és remélem, hogy junius közepéig pontos választ adhatok Önöknek.

A. L. GIBSON, Birmingham város főpolgármestere, Anglia"

A jelenlevők megelégedéssel fogadták Birmingham főpolgármesterének válaszát.

—o—

Az indiai repülőgép katasztrofája azt bizonyitja, hogy az imperialisták nem rettennek vissza semmiféle büntettől sem

DZSAKARTA. (Agerpres.)

A „Berita Indonezia" cimü lap egyik szerkesztőségi cikkében ezeket irja:

Világos, hogy az „Kashmir Princess" repülőgép az amerikai és ázsiai országok értekezletét aláaknázni akaró bizonyos elemek bünös akciói következtében zuhant le... A repülőszerencsétlenség arról tanuskodik, hogy az imperialisták minden büncselekményre képesek és ezért nekünk éberebbeknek kell lennünk, mint bármikoor.

★

PEKING. (Agerpres.)

A „Zsenminzsibao" „Bebizonyosodott a csangkájsekista ügynökök büntette" cimü cikkében rámutat arra, hogy a Kashmir Princess repülőgép katasztrófája okainak kivizsgálása bebizonyitotta, hogy a katasztrófát egy időzitett pokolgép robbanása okozta.

A cikk köszönetét fejezi ki az indonéz vizsgálóbizottságnak, amiért kideritette a szerencsétlenség körülményeit, valamint megelégedését afölött, hogy a hongkongi hatóságok intézkedése folytán leleplezték és az igazságszolgáltatás kezére jutatták a tetteseket. Bizunk abban, — folytatja a cikk, — hogy a hongkongi hatóságok vizsgálata véglesen leleplezi a világ népei előtt az aljas gonosztevőket, a csangkájsekisták titkos ügynökeit.

★

LONDON. (Agerpres).

Thompson, a „Daily Mail" légügyi szakirója ezeket irja: „Majdnem bizonyos, hogy az ázsiai és az afrikai országok értekezletére utazó kinai diplomaták repülőgépének lezuhanását előidéző időzitett bombát a hongkongi segédszemélyzethez tartozó szabotőr helyezte el".

A „Times" egyik szerkesztőségi cikke hangsulyozza, hogy az indonéz kormány közleménye nem hagy kétséget aziránt, hogy a katasztrófát szakértők készitették elő". A lap hozzáteszi, hogy a hongkongi rendőrség „minden tőle telhetőt megtesz" a bünösök felkutatására. Sajnos, — teszi hozzá a lap — nem kétséges, hogy a hongkongi rendőrségnek el kell majd ismernie Peking vádjának igazságát.

Várható időjárás

Kedden, május 31-én szép, de hüvös idő, változó felhőzet, éjszaka és reggel inkább derült égboltozat, délután pedig felhős. Enyhén emelkedő hőmérséklet, nappal plusz 18 plusz 22, éjszaka plusz 3 plusz 6 fok között. Mérsékelt, napközben erősödő szél, a hegyes vidéken esők.

A következő két napon fokozatosan felmelegedő, szép idő várható.

KÜLPOLITIKAI JEGYZETEK

Az angliai választások

Nem nagy meglepetést okoztak a mult héten lezajlott angol választások eredményei. A „lezajlott" jelzőt nem kell szószerint érteni, mert a valóságban az angol választások unalmas csendben folytak le.

Mint ismeretes, a választásokon a kormányon lévő konzervativ párt megszilárditotta többségét a többi pártok összességével szemben, ugy, hogy az 1951. évi választásokon szerzett 17—20 szavazatnyi többséget hatvanna növelte. Igy tehát a konzervativok hatvan szavazattal „erősebbek" a parlamentben, mint a többi pártok együttvéve.

Attlee laburista pártja 272 mandátumával az angol parlament második legnagyobb pártja maradt továbbra is. Öt mandátum jutott a liberálisoknak, kettő pedig az ir nacionalistáknak.

Alig több mint 70 százaléka szavazott le csupán a választásra jogosultaknak Angliában és nem érdektelen elemezni az urnáktól távolmaradt választópolgárok magatartásának az okát.

Mind Eden, mind Attlee közvetlenül a választások előestéjén egymással versenyezve bőkezüen szórták az igéreteket a televiziós és a választók előtt közvetlenül megtartott beszédeikben. Békekészségről szónokoltak, mert tudták, hogy az egyszerü angolok tizmillióinak legfőbb követelése, hogy az uj kormány tárgyalásokat folytasson a nemzetközi feszültség enyhitése céljából.

Eden Rugby-ban tartott beszédében kijelentette, hogy minden olyan lépéssel szembeszegül, „amely veszélyeztetné az Oroszországgal való tárgyalásokat." Eden politikai jártasságát igazolja, hogy a „Právda" cikkével kapcsolatban, amelyben a lap leleplezi azokat a nyugati államférfiakat, akik mellébeszélésekkel akarják helyettesiteni a tárgyalásokat, Birminghamban tartott kortesbeszéde során bejelentette, hogy „a „Právda" cikke nem volt észszerütlen."

Eden ügyes politikai fogása felbőszitette a laburisták sajtóját, amely a konzervativok választási taktikáját „a választási csalások kampányának" nevezte. Sőt, a „Tribune" cimü hetilap egyenesen megirta, hogy „a nyugati hatalmaknak a tárgyalásokra vonatkozó javaslata nem egyéb, mint a konzervativok választási trükkje."

Még a választási kampány idején egész sor angliai hirmagyarázó nyilvánitotta véleményét, amely szerint a konzervativ pártnak az a taktikája, hogy az emlitett igéretek segitségével „politikai tőkét kovácsoljon magának", vagyis megszerezze a békét kivánó angolok szavazatait. A választások után viszont a négyhatalmi értekezlet napirendjére vonatkozólag olyan szervezési feltételeket és javaslatokat terjesszen elő, vagy támogasson, amelyek lehetetlenné teszik a tárgyalásokat és ezután a Szovjetuniót állitsa oda bünbakként a tárgyalások meghiusulásáért.

Mondanunk sem kell, hogy hasonló helyzetben a konzervativok is ugyanezt állithatták volna a laburistákról, akiknek nevében Attlee sem fukarkodott a békére való törekvést hangoztató szólamokkal.

Akik nem vettek részt a választásokon Angliában, kellőképpen értékelték tehát mind a két párt vezetőinek igéreteit. Felmerül azonban a kérdés, hogy ezek miért nem állitottak maguknak olyan jelöltet, akinek a szavában megbizhatnak? A kérdésre azzal válaszolhatunk, hogy ebben az angol „szabad választások" rendszere akadályozta őket. Edenéknek és Attleeéknek bőven futotta a választási költségekre. Angliában nagy fizetést kapnak a választási ügynökök, tekintélyes összegeket kell fizetni a választási helyiségek bére fejében. Nem kevésbbé akadályozza a haladószellemü jelöltek felléptetését az a tény sem, hogy az angol választási szabályok értelmében 150 font sterling óvadékot kell jelöltenként letétbe helyezni.

Érthető tehát, hogy Angliában az igazi közvélemény nem a parlamentben nyilvánul meg. Elég annyit megemlitenünk ennek alátámasztására, hogy szombatról vasárnapra virradóna mintegy hetvenezer vasutas, — főleg mozdonyvezető és fütő — lépett sztrájkba Angliában. A sztrájk következtében a vasuti forgalom csaknem egyötödére csökkent. Többmillió tonnányi áru szállitását akadályozza ez naponta, nem beszélve a sok tizezernyi dolgozóról, aki vasuton igyekszik naprólnapra munkahelyére.

Edennek tehát a konzervativ kormányzat uj szakaszát sulyos belpolitikai válság közepette kellett megkezdenie. Vasárnap tartott rádióbeszédében semmiképpen sem igazolta, hogy a választások eredménye egyben biztonságot is jelent a kormány számára. Erre mutat a miniszterelnöknek a „különleges felhatalmazásokkal" való fenyegetőzése is.

Ha a vasutassztrájkhoz hozzászámitjuk a dokkmunkások nagyrészének második hete tartó sztrájkját, képet nyerhetünk arról, hogy az angol tömegek százötven font sterling óvadék és hivatásos kortesek nélkül is kifejezést tudnak adni véleményüknek.

Bakács Béla.

A négy nagyhatalom kormányfőinek találkozója előtt

— Nyugati sajtószemle —

PARIS. (Agerpres.) — A békeszerető népek világszerte örömteli bizakodással üdvözlik a négy nagyhatalom kormányfői közeli találkozásának hirét.

A négy nagyhatalom legmagasabb siku értekezletének előkészitésébe az USA vezető körei — mint ismeretes — az európai és amerikai közvélemény nyomására voltak kénytelenek belemenni, noha eredetileg elutasitó magatartást tanusitottak az értekezlettel szemben.

„A magas siku értekezlet — irja a „Newyork Herald Tribune" — az Angliában, Franciaországban és az Egyesült Államokban megindult eredményes béke-keresztes hadjáratnak tulajdonitható."

A „Le Monde" a népek között elterjedt valóságos „békejárványról" beszél és hangsulyozza, hogy az amerikai külügyminisztériumhoz közelálló körök jövendő diplomáciai akcióik előkészitése során kénytelenek tekintetbe venni ezt a tényt.

„Az Egyesült Államokban jelenleg erőteljes békeáramlat észlelhető — irja a „Le Monde". — Az amerikai diplomaták kénytelenek engedni a közvélemény nyomásának, mert az emberek meg vannak győződve róla, hogy a Szovjetunió őszintén óhajtja a békés egymás mellett élést."

A nyugatnémetországi közvéleményben is erőteljes eszmeáramlat bontakozik ki a Kelet és Nyugat közötti gyümölcsöző tárgyalások mellett. Nyugat-Németország széles néptömegei nagy derültással tekintenek a tárgyalások elé, mert azt remélik, hogy a közelgő négyhatalmi értekezlet végre meghozza Németország egységét és békéjét.

„A tárgyalások iránti óhaj — irja a „Newyork Times" bonni tudósitója — Nyugat-Németországban olyan erős, nemcsak az ellenzéki pártok, hanem Adenauer pártja körében is, hogy ezzel az áramlattal a kancellár sem tud többé szembeszállni. A nyugatnémet közvélemény reméli, hogy a négyhatalmi értekezletet mielőbb megtartják. Az osztrák államszerződés megkötése még inkább megerősiti a németek bizalmát a magas siku értekezlet sikerében."

A „Newyork Times" bonni tudósitójának véleményét számos nyugatnémet lap igazolja. Ezek a lapok — köztük a „Westfalische Rundschau" — hangsulyozzák, hogy „a német nép tárgyalásokat akar, senki és semmi sem olthatja ki a német nép békeszomját." A lap azon a véleményen van, hogy „türelemmel, bölcsességgel és jóakarattal minden vitás nemzetközi kérdést meg lehet oldani."

A „Deutsche Zeitung und Wirtschaftszeitung" figyelmezteti Adenauert, hogy „a semlegesség eszméje, amely az osztrák államszerződésben testesül meg, a legváltozatosabb nyugatnémetországi körökben élénk vita tárgyát képezi."

A nyugati közvélemény legkülönbözőbb körei a négy kormányfő közeledő értekezletének sikerébe vetett reménykedésükkel együtt azt a véleményüket is kifejezik, hogy az értekezlet — tekintettel az uj szovjet javaslatokra — ezuttal több sikerrel kecsegtet.

Az angol „News Chronicle" például ezeket irja: „Ma nagyobb remény van a haladásra, mint bármikor is ezelőtt." A lap ugy véli, hogy a fegyverzet csökkentésére irányuló szovjet jávaslatok alapul szolgálhatnak a jövendő megbeszélésekhez. „A szovjet terv — irja a lap — a békés és tisztességes jövő ujabb kilátásával kecsegteti a világot."

★

A France Presse hirügynökség jelenti, hogy Edgar Faure francia miniszterelnök egy sajtóértekezleten, amelyen számos francia és külföldi ujságiró jelent meg, azt a reményét fejezte ki, hogy a négy nagyhatalom tervbe vett értekezletét julius közepe és augusztus vége között tartják meg.

Vasutas-sztrájk Angliában

LONDON. (Agerpres).

Május 29-re virradó éjszaka Angliában nagy vasutas-sztrájk vette kezdetét. A bérek emelésének kihar-colására, mint ismeretes, a brit szállitásügyi bizottság (az államositott angol szállitás igazgatósága) elutasitotta a béremelés követelését.

A sztrájkban a mozdonyvezetők és fütők egyesült szakszervezetének 70.000 tagja vesz részt. Ehhez a szakszervezethez tartozik az angol mozdonyvezető brigádok 80 százaléka. A többiek a vasutasok nemzeti szakszervezetének tagjai, akik kijelentették, hogy nem vesznek részt a sztrájkban, de nem veszik el a sztrájkoló mozdonyvezetők és fütők munkáját.

A sztrájkolók őrségeket állitottak fel az összes angliai fütőházak mellett.

A londoni rádió közlése szerint a sztrájk következtében a vasuti forgalom csaknem egyötödére csökkent. A hatóságokat nagy nyugtalansággal tölti el az iparvállalatok szénellátásának kérdése.

Az Olasz Kommunista Párt nyilatkozata

ROMA. (Agerpres).

Az Olasz Kommunista Párt vezetősége május huszohatodiki ülése után nyilatkozatot tett közzé a nemzetközi helyzettel és az osztrák államszerződés megkötésével kapcsolatban.

A nyilatkozat hangsulyozza, hogy a nemzetközi feszültség enyhitéséhez jelentős mértékben hozzájárul az a tény, hogy Középeurópában egyre több azoknak az országoknak a száma, amelyek a katonai blokkokon kivül akarnak maradni.

A kommunista párt vezetőségének nyilatkozata rámutat arra, hogy ezt a Szovjetunió határozott és következetes békepolitikája tette lehetővé, majd hangsulyozza, hogy a nemzetközi helyzet megváltozása megköveteli „az olasz külpolitika felülvizsgálását, amelynek az atlanti szövetség felé orientálódó agressziv iránya most nyilvánvaló kudarcot szenved".

A nyilatkozat a továbbiakban rámutat arra, hogy most, amikor ujabb hatalmas lehetőségek állnak Olaszország előtt a békés kezdeményezések megtételére, az ország jelenlegi vezetői nyiltan kijelentik, hogy meg akarják erősiteni Olaszország kapcsolatait az északatlanti szövetség politikájával.

Az Olasz Kommunista Párt vezetősége kijelenti, hogy Olaszországnak más utat kell követnie, azt az utat, amely következetes akciókkal hozzájárul a nemzetközi feszültség enyhitéséhez, az európai országok kollektiv biztonsági rendszerének megteremtéséhez és lehetővé teszi az együttműködést, tekintet nélkül ezen országok államrendszerére. A nyilatkozat hangsulyozza, hogy Olaszországnak viszsza kell utasitania minden idegen gazdasági és politikai beavatkozást, hogy szabadon fejlődhessenek kulturális és gazdasági kapcsolatai valamennyi országgal, hogy csökkenthesse a katonai kiadások terhét és megszabadulhasson a katonai megszállás minden formaságától.

Javitsuk meg a sajtóterjesztést

(A vezércikk folytatása.)

A falvakon történő sajtóterjesztéssel kapcsolatban rendkivül nagy feladatok hárulnak a néptanácsok végrehajtó bizottságaira. Az 1952 augusztus 1-i határozat előirja, hogy azokban a falvakban, ahol nincs postahivatal, a postai szervek az ujságokat és leveleket a végrehajtó bizottságok székházába kézbesitik. Azokban a községekben, ahol nem létezik postahivatal, ott a néptanácsok végrehajtó bizottságainak kötelessége megtenni minden intézkedést, hogy az ujságok idejében és jó körülmények között jussanak el az olvasókhoz.

Az IMSz rajoni bizottságaira az a fontos feladat hárul, hogy támogassa és széles körben terjessze az ifjusági sajtót, amely a szocializmus épitése jövő káderei nevelésének cselekvő tényezője.

A sajtó népszerüsitésében nagy szerep jut a rajoni pártbizottságokra, valamint az alapszervezetekre, amelyeknek kötelességük, hogy harcoljanak a terjesztésben felmerült hibák megszüntetéséért. Példamutatóan dolgoztak ebben a vonatkozásban a „December 30"-gyár pártbizottsága, valamint a CFR-főmühely alapszervezete, amelyek irányitották és állandóan támogatták az önkéntes lapterjesztőket. Ugyanez nem mondható el több más alapszervezetről, mint például a „Fierarul"-gyár alapszervezetéről, ahol a sajtóterjesztési munkát megengedhetetlenül elhanyagolták.

Az alapszervezeteknek kötelességük, hogy támogassák az önkéntes lapterjesztőket, valamint a néptanácsok végrehajtó bizottságait. Mozgósitsák a tömegszervezeteket, hogy a sajtóterjesztés munkája mind jobban javuljon.

Minden erőt mozgósitani kell, hogy minden ujság, vagy folyóirat késedelem nélkül kerüljön az olvasók kezébe.

A hét filmjei

„DÓZSA GYÖRGY" mozi: junius 5-ig: A hüség próbája. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BĂLCESCU" mozi: junius 5-ig: Nürnbergi expres — A féltékenység nagy betegség. Előad.: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAK JÁNOS" mozi: junius 5-ig: Argentinától Mexikóig. Előad.: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE" mozi: junius 5-ig: A távoli utazás. Eladások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: Junius 1 tiszteletére filmhét gyermekek részére. Május 31-én: A hegyi tó rejtélye — Kastanka.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): junius 1-ig: Nahimov tengernagy. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): junius 1-ig: Szakadás. Előadások: este 8 órakor, vasárnap: 2, 4, 6 és 8 órakor.

NICOLAE BALCESCU" mozi (Lippa): junius 1-ig: A hegyi erőd ostroma.

„POPULAR" mozi (Nagyszentmiklós): junius 1-ig: Állami áruház.

„PETŐFI SÁNDOR" mozi (Radna): junius 1-ig: A hegyi erőd ostroma.

★

AZ ARADI ÁLLAMI ROMÁN SZINHÁZ müsora: Az utolsó 3 évadzáró-előadás: Csütörtökön, junius 2-án, este 8 órakor: Tartuffe; szombaton, junius 4-én este 8 órakor: Fata fără zestre (Hozományénélküli lány); vasárnap, junius 5-én este 8 órakor: Tartuffe.

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 36-60 és 22-26. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxe poștală plătită în numerar. conf. aprobării Nr. 52—1945.